

KNJIGOVODSTVENO PRAĆENJE DONACIJA U NEPROFITNIM INSTITUCIJAMA

Budimir, Nevena

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:943754>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-02**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**KNJIGOVODSTVENO PRAĆENJE DONACIJA U
NEPROFITNIM INSTITUCIJAMA**

Mentor:

Mr.Ivana Perica

Studentica:

Nevena Budimir, 5160863

Split, rujan 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	4
1.1. Definicija problema istraživanja.....	4
1.2. Ciljevi istraživanja	4
1.3. Metode istraživanja	4
1.4. Struktura rada.....	4
2. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA NEPROFITNIH INSTITUCIJA.....	6
2.1. Pojam i obilježja neprofitnih institucija	6
2.2. Vrste neprofitnih organizacija	7
2.3. Razlike između profitnih i neprofitnih institucija	10
3. RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH INSTITUCIJA	13
3.1. Računovodstveni sustav neprofitnih institucija	13
3.1.1. Računovodstvena načela.....	13
3.1.2. Primjena računovodstvenog načela nastanka događaja.....	14
3.1.3. Računski plan neprofitnih organizacija	15
3.1.4. Priznavanje prihoda i rashoda	15
3.2. Financijsko izvještavanje	16
3.2.1. Sastavljanje financijskih izvještaja.....	17
3.2.2. Obveznici primjene financijskog izvještavanja	17
3.2.3. Knjigovodstveni sustavi neprofitnih organizacija.....	18
3.2.4. Izjava o neaktivnosti.....	19
3.3. Registar neprofitnih organizacija	20
4. KNJIGOVODSTVENO PRAĆENJE DONACIJA.....	21
4.1. Pojam i karakteristike donacija.....	21

4.1.1.	Uloga zaposlenika u doniranju.....	22
4.1.2.	Oporezivanje donacija.....	22
4.2.	Vrste donacija.....	23
4.2.1.	Tekuće donacije - donacije u naravi.....	24
4.2.2.	Područja koja tvrtke doniraju:.....	25
4.2.3.	Koga i gdje tvrtke doniraju:.....	25
4.3.	Knjiženje donacija.....	26
5.	KNJIGOVODSTVENA EVIDENCIJA DONACIJA NA PRIMJERU UDRUGE.....	34
5.1.	Općenito o Udruzi ABC.....	34
5.1.1.	Tijela Udruge ABC.....	34
5.2.	Proces knjiženja donacija u Udruzi ABC.....	35
5.3.	Preporuke za bolju evidenciju donacija u neprofitnim institucijama.....	50
6.	ZAKLJUČAK.....	51
	LITERATURA.....	52
	POPIS SLIKA.....	54
	SAŽETAK.....	55
	SUMMARY.....	55

1. UVOD

1.1. Definicija problema istraživanja

Neprofitne organizacije imaju niz specifičnosti u svom poslovanju zbog čega se razlikuju u odnosu na profitne organizacije. Jedna od temeljnih razlika neprofitnih organizacija u odnosu na profitne organizacije je struktura njihovih prihoda, odnosno izvori njihovog financiranja. Jedan od najvažnijih izvora financiranja za neprofitne organizacije predstavljaju donacije. Zbog specifičnosti svog poslovanja neprofitne organizacije imaju različit računovodstveni sustav i računovodstvene evidencije u odnosu na profitne organizacije. Problem istraživanja završnog rada se odnosi na računovodstveni obuhvat donacija u neprofitnom sektoru. Zašto poklanjanje za određene svrhe (dobrotvorne, vjerske, umjetničke, znanstvene, za zaštitu okoliša itd.) nije uobičajenije? U SAD-u je 2010. svega 2,2% nacionalnog dohotka poklonjeno od strane pojedinaca i organizacija.¹ Za primljene donacije, neprofitna organizacija ne pruža protuuslugu i ne plaća porez, što utječe na specifičnosti računovodstvenog evidentiranja donacija.

1.2. Ciljevi istraživanja

Cilj rada je prikazati specifičnosti računovodstvene evidencije donacija u neprofitnom sektoru te na konkretnom primjeru udruge identificirati posebnosti njihovog praćenja. U radu će se pobliže prikazati pojam, značaj i uloga neprofitnog sektora, a poseban naglasak u radu staviti će se na računovodstvenu evidenciju donacija.

1.3. Metode istraživanja

U radu će se koristiti metoda deskripcije, metoda analize i sinteze te metoda kompilacije. Metoda deskripcije će se koristiti uglavnom u početnoj fazi istraživanja kako bi opisali i prikazali činjenice. Metoda analize koristit će se kako bi se složeniji pojmovi sveli na jednostavnije elemente. Metoda sinteze koristit će se za suprotno, kako bi se jednostavniji elementi transformirali u složenije. Metoda kompilacije će se koristiti zbog preuzimanja već nastalih opažanja i zaključaka drugih autora.

1.4. Struktura rada

Rad je podijeljen u pet glavnih dijelova, a sastojat će se od teorijskog i empirijskog dijela. Teorijski dio objašnjava specifičnosti poslovanja neprofitnih organizacija i njihovo

¹ Shiller R.J. (2015): *Financije i dobro društvo*, Mate d.o.o., Zagreb, str. 197.

računovodstvo. Empirijski dio rada prikazuje prethodno opisane činjenice i njihovu primjenu u praksi. Na konkretnom primjeru iz prakse prikazuju se specifičnosti u računovodstvenom evidentiranju donacija u neprofitnom sektoru.

U prvom dijelu, *Uvodu*, bit će prikazana definicija neprofitnih institucija. Definirat će se problem i predmet istraživanja, korištene metode i ciljevi istraživanja.

Drugi dio rada se odnosi na *Specifičnosti poslovanja neprofitnih institucija*. Objasnit će se u čemu se razlikuju od profitnih organizacija i koji im je glavni cilj.

Treći dio rada je *Računovodstvo neprofitnih institucija* gdje će se posebna pozornost usmjeriti na knjiženje promjena u neprofitnim institucijama.

Četvrti i peti dio rada se odnosi na *Knjigovodstveno praćenje i evidenciju donacija* prikazano na primjeru udruge ABC.

U posljednjem dijelu *Zaključak* donijet će se konačna saznanja i zaključci o poslovanju neprofitnih institucija i njihovom računovodstvu. Prikazat će se literatura korištena u istraživanju i nastajanju ovog rada kao i popis svih slika i tablica koje će biti prikazane u radu.

2. SPECIFIČNOSTI POSLOVANJA NEPROFITNIH INSTITUCIJA

2.1. Pojam i obilježja neprofitnih institucija

Pojam neprofitnih organizacija obuhvaća: socijalnu ekonomiju, treći sektor, civilno društvo, dobrotvorni sektor, nevladine organizacije.² Međutim, jedinstveno određenje pojma neprofitne organizacije ne postoji u aktualnom zakonskom okviru u Republici Hrvatskoj.

Neprofitne organizacije imaju jedinstven položaj izvan tržišta i države, uglavnom manjeg obima, povezanost s građanima, fleksibilnost, sposobnost za promicanje privatne inicijative kao potpora javne svrhe i svoj doprinos u izgradnji „socijalnog kapitala“ i zato se neprofitne organizacije smatraju strateški važnim sudionicima u potrazi za "srednjim putem" između tržišta i države.³

Temeljno obilježje neprofitnih organizacija je da cilj poslovanja neprofitnih organizacija nije stjecanje dobiti, odnosno profita, već neprofitne organizacije svoju djelatnost obavljaju s ciljem zadovoljenja određenog javnog, zajedničkog interesa pojedinih grupa građana ili šire zajednice.⁴

U teorijskim raspravama spominju se različiti pojmovi koji ističu aspekt aktivnosti neprofitnih organizacija.

Neprofitni sektor naglašava da primarni cilj organizacije nije ostvarivanje profita. Iako ostvaruju profit, ne raspodjeljuju ga.⁵

Neovisni sektor naglašava da su organizacije neovisne o vladi i tržištu. Financijski su daleko od neovisnosti, jer primaju velike dotacije od vlade i privatnog poduzetništva.⁶

Dobrotvorni sektor naglašava pomoć privatnih osoba koju dobivaju organizacije kao dobrotvorne donacije u humanitarne svrhe. Međutim, organizacije često nemaju većinu prihoda iz tih izvora.⁷

² Bežovan, G. (1996). Privatni neprofitni sektor i razvoj socijalnog režima u Hrvatskoj. *Revija za socijalnu politiku*, 3(3), str.299.

³ Yang, Y., Brennan, I., Wilkinson, M. (2014). Public trust and performance measurement incharitable organizations. *International Journal of Productivity and Performance Management*, Vol. 63 (6), str.779.

⁴ Omazić, M. A., et al. (2017): Menadžment za neprofitne organizacije – temeljna znanja i vještine, Web2Print, str. 88.

⁵ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

⁶ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

⁷ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

Dobrovoljački sektor naglašava ulogu volonterskog rada u ovakvim organizacijama. Većina slučajeva ima stalno zaposleno, profesionalno i plaćeno osoblje koje obavlja veći dio posla.⁸

Neoporezivi sektor naglašava da su ove organizacije izuzete iz dijela poreznih obveza u odnosu na privatno poduzetništvo.⁹

Nevladine organizacije naglašava odvojenost organizacija od vlade.¹⁰

Socijalna ekonomija naglašava ulogu institucija kao što su zadruge, štedionice i sl.¹¹

Treći sektor naglašava da pored države i privatnog poduzetništva postoji još treće područje koje utječe na razvoj. Sektori su međuovisni i povezani.¹²

2.2. Vrste neprofitnih organizacija

Neprofitne organizacije imaju vrlo široki spektar djelovanja. Međusobno se razlikuju i mogu se podijeliti s obzirom na **vlasništvo** i **područje rada**.

- *Prema kriteriju vlasništva* neprofitne organizacije mogu biti: **državne** (javne, vladine) i **nedržavne** (privatne, nevladine).
- *S obzirom na kriterij područja rada* neprofitne organizacije dijelimo na: kulturne, obrazovne, religijske, političke, zdravstvene, dobrotovorne, zaštitne, socijalne.¹³

Organizacije koje se u cijelosti financiraju iz proračuna su **državne** (javne, vladine) neprofitne organizacije. Obavljaju poslove od općeg interesa i obveznici su računovodstvenog sustava proračuna. To su:

1. Tijela državne uprave i državne vlasti
2. Tijela jedinica lokalne uprave i samouprave

⁸ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

⁹ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

¹⁰ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

¹¹ Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

¹² Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), str. 197.

¹³ Bahtijarević-Šiber, F., & Sikavica, P. (2001). *Leksikon menadžmenta*. Masmedia, str.340.

3. Druge pravne osobe kojima se sredstva za plaće i/ili izdaci osiguravaju u proračunu i proračunima jedinica lokalne uprave i samouprave. To su predškolske ustanove, škole, sveučilišta i fakulteti te druge znanstvene organizacije, socijalne ustanove.

Ostale neprofitne organizacije koje se ne financiraju iz proračuna su **nedržavne** (privatne, nevladine) organizacije. To su:

1. udruge građana
2. zaklade
3. ustanove
4. komore
5. političke stranke i političke organizacije
6. športska društva, klubovi i savezi
7. kulturno – umjetnička društva
8. sindikati
9. vjerske zajednice

Nedržavne neprofitne organizacije financiraju se kao:

- a) dobrotvorne (crkve i vjerske zajednice, te humanitarne organizacije, razne zaklade i, fundacije i sl.) ili na osnovi dotacija i subvencija (športski klubovi).
- b) članske (gospodarske komore, interesne i poslovne udruge, sindikati)
- c) subjekti na komercijalnoj osnovi (privatne ustanove, ZOO vrtovi, parkovi, i sl.)

Osnovane su od različitih grupa građana ili pravnih osoba sa ciljem zaštite njihovih interesa. Obveznici su računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija.¹⁴

Udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se zauzimaju za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno – obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom. Njihova namjera nije stjecanje dobiti.¹⁵

¹⁴ Vašiček V., et al. (2005): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.d., Zagreb, str.17.

¹⁵ Narodne novine (2014): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br.74., čl.4.

Komora zastupa interese neke profesionalne ili društvene skupine. Hrvatska gospodarska komora je samostalna stručnospolovna organizacija koja zastupa i usklađuje zajedničke interese svojih članica pred državnim i drugim organima u zemlji i inozemstvu. Članice su sve pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost sa sjedštem na području Republike Hrvatske.¹⁶

Zaklada je neprofitna pravna osoba bez članova. To je imovina koja je namijenjena da sama odnosno prihodima koje stječe trajno služi ostvarivanju neke općekorisne svrhe ili dobrotvorne svrhe, dok je fundacija imovina koja je namijenjena da u određenom vremenskom razdoblju služi za ostvarivanje neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe.¹⁷

Ustanova je pravna osoba koja se osniva za trajno obavljanje djelatnosti odgoja i obrazovanja, znanosti, kulture, informiranja, športa, tjelesne kulture, tehničke kulture, skrbi o djeci, zdravstva, socijalne skrbi, skrbi o invalidima i druge djelatnosti, ako se ne obavljaju radi stjecanja dobiti.¹⁸

Političke stranke su izraz demokratskoga višestranačkog sustava. To su pravne osobe koje politički djeluju u skladu s ciljevima utvrđenim programom i statutom. Njihovo djelovanje je javno. Političku stranku može osnovati najmanje 100 punoljetnih, poslovno sposobnih državljana Republike Hrvatske. Političke stranke se upisuju u registar (pravna osoba).¹⁹

Sindikata je organizacija koja predstavlja zaposlenike u određenoj gospodarskoj grani ili u određenoj tvrtci. Uspostavlja se kako bi se poboljšale plaće, naknade i radni uvjeti. Obično se ujedninjuju u udruge sindikata i sindikalne središnjice.²⁰

Vjerska zajednica je samostalna zajednica fizičkih osoba koje ostvaruju slobodu vjeroispovjedi jednakim javnim obavljanjem vjerskih obreda i drugim očitovanjima svoje vjere, upisana u Evidenciju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj.²¹

¹⁶ Narodne novine (1991): Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komori, Narodne novine d.d., Zagreb, br.66., čl.1 i čl.2.

¹⁷ Narodne novine (2019): Zakon o zakladama, Narodne novine d.d., Zagreb, br.106., čl.2.

¹⁸ Narodne novine (2008): Zakon o ustanovama, Narodne novine d.d. Zagreb, br.35., čl.1, 6 i 7.

¹⁹ Narodne novine (2006): Zakon o političkim strankama, Narodne novine d.d.o., Zagreb, br.36., čl.1 i 2.

²⁰ Wikipedia, Sindikat, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Sindikata> [20.08.2019.]

²¹ Narodne novine (2002): Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica, Narodne novine d.d., Zagreb, br.83., čl.1 i 2.

2.3. Razlike između profitnih i neprofitnih institucija

Profitnim organizacijama je novac, tj. profit glavni pokretač i to vodi organizaciju prema nekoj poslovnoj ideji. Nasuprot tom principu su neprofitne organizacije koje kreću od određene ideje ili vizije. To predstavlja svrhu organizacije. U procesu realiziranja ideje zahtijevaju se određeni resursi. Temeljni resursi neprofitnih organizacija su ljudi (zaposlenici i volonteri) i novac, ali i ostali potrebni resursi kao informacije, znanja, nužni su za djelotvorno upravljanje organizacijama.²²

Neprofitna organizacija razlikuje se od profitne po tome što radi za određeni cilj, a ne kako bi ostvarila povrat za ulagače. Neprofitne organizacije čine važan “treći sektor” gospodarstva (nakon države i profitnih organizacija).²³

U tablici 1. su prikazane osnovne razlike poslovanja profitnih i neprofitnih organizacija s obzirom na: polazište, usmjerenost, koncept, područje djelovanja i rezultate.

Tablica 1. Razlike profitnih i neprofitnih organizacija prema temeljnim dimenzijama

DIMENZIJA	PROFITNE	NEPROFITNE
Polazište	profit	opće javno dobro/služenje javnosti
Usmjerenost	potrošaču	pojedincu/građaninu
Koncept	ekonomski	socijalni
Područje djelovanja	tržište	društvo
Rezultati	ekonomski/mjerljivi/kvantitativni	društveni/nemjerljivi/kvalitativni

Izvor: izrada autorice prema Marić, I. (2018.): Menadžment Neprofitnih Organizacija, Ekonomski fakultet – Zagreb, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.16.

Iz tablice mogu se uočiti glavne razlike u poslovanju profitnih i neprofitnih organizacija s obzirom na pet zadanih dimenzija. Primarna razlika je u polazištu koje jest profit kod profitnih organizacija, a kod neprofitnih opće javno dobro odnosno služenje javnosti. Druga dimenzija razlikuje usmjerenost potrošaču odnosno korisniku usluge kao odredište poslovnog procesa kod profitnih, dok je kod neprofitnih to usmjerenost ka pojedincu tj. građaninu. Nadalje, koncept ekonomskog određenja suprotstavlja se socijalnom, dok je područje djelovanja za profitne organizacije tržište, a za neprofitne organizacije to je društvo. Konačno, rezultati su kod profitnih

²² Marić, I. (2018.): Menadžment Neprofitnih Organizacija, Ekonomski fakultet – Zagreb, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.13.

²³ Berle, Adolf A. i Gardiner C.Means. (1932): The Modern Corporation and Private Property , New York: Commerce Clearing House.

organizacija: ekonomski, mjerljivi i kvantitativni, dok su kod neprofitnih organizacija: društveni, nemjerljivi i kvalitativni.²⁴

Postoji 5 ključnih područja u čemu se razlikuju neprofitne organizacije od poslovnoga svijeta:

- pravni oblik
- vlasništvo
- javna svrha
- izvor prihoda
- profitni motiv²⁵

U tablici 2. prikazana je usporedba profitnih organizacija u odnosu na neprofitne organizacije s obzirom na vlasnika, mogućnost ostvarivanja i podjele profita, odgovornost menadžmenta, osnovne izvore kapitala, plaćanje poreza i uvoznih carina, svrhu organizacije, mjere uspješnosti poslovanja te odgovorne za uspjeh organizacije.

Tablica 2. Razlike između profitnih i neprofitnih organizacija

POKAZATELJ	PROFITNE ORGANIZACIJE	NEPROFITNE ORGANIZACIJE
Vlasnik	Ulagači, dioničari	Nitko, druga neprofitna organizacija, privatno lice
Može li se ostvariti profit (dobit)	Da	Da
Može li se dijeliti profit	Da	Ne
Kome je odgovoran menadžment	Dioničarima (vlasnicima)	Osnivači, rukovodećem tijelu organizacije
Osnovni izvori kapitala	Osnivačke dionice, prihodi od prodaje roba i usluga, zadržana dobit i drugo	Državni fondovi, sponzorstva, donacije, pokloni, članarine, prodaja usluga i roba, projekti i drugo
Plaćaju li porez	Da, sve poreze	Samo neke ili ih uopće ne plaćaju
Plaćaju li uvozne carine	Da za sve proizvode i sirovine	Samo u iznimnim slučajevima
Koja je svrha organizacije	Ostvarenje dobiti za vlasnike	Ostvarenje misije i društveno korisne usluge
Koje su mjere uspješnosti poslovanja	Visina dobiti, povratak dobiti, povratak investicija i drugo	Razina operacionalizacije misije, uspješnost u ostvarenju ciljeva

²⁴ Marić, I. (2018.): Menadžment Neprofitnih Organizacija, Ekonomski fakultet – Zagreb, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.16.

²⁵ Coetzee, M. (2007). *The characteristics of an effective nonprofit organisation: a critical analysis* (Doctoral dissertation, University of the Western Cape), str.15.

Tko utječe na uspjeh

Potrošači

Suradnici, klijenti, javnost

Izvor: izrada autorice prema Marić, I. (2018.): Menadžment Neprofitnih Organizacija, Ekonomski fakultet – Zagreb, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.143.

Iz prethodne tablice mogu se iščitati bitne razlike između profitnih i neprofitnih organizacija. Profit se može ostvariti u obje organizacije, ali se u profitnim organizacijama on može dijeliti dok kod neprofitnih organizacija to nije slučaj. Također, moglo bi se reći da je profit (dobit) najvažniji cilj kod profitnih organizacija dok kod neprofitnih je to opća korist. U profitnim organizacijama, menadžment je odgovoran dioničarima (vlasnicima) i plaćaju se svi porezi, uvozne carine za sve proizvode i sirovine, a u neprofitnim organizacijama menadžment je odgovoran osnivačima tj. rukovodećem tijelu organizacije i plaćaju samo neke poreze ili su u cijelosti oslobođeni plaćanja.

3. RAČUNOVODSTVO NEPROFITNIH INSTITUCIJA

Računovodstvo je disciplina koja se bavi zapisom svih financijskih transakcija koje se dogode u jednoj poslovnoj organizaciji.²⁶

Za donošenje kvalitetnih poslovnih odluka bitno je razumijevanje računovodstva i računovodstvenih informacija. Kao najznačajniji korisnici računovodstvenih informacija javljaju se različiti interni (menadžment, zaposlenici) i eksterni korisnici (kreditori, vjerovnici, investitori, kupci, država i ostali). Računovođe u neprofitnim organizacijama trebaju razumjeti jesu li i kako računovodstveni izvještaji njihovih organizacija utjecali na dobrotvorno davanje donatorskih zajednica, baš kao što računovođe u profitnim organizacijama razumiju kako investicijska zajednica koristi njihova financijska izvješća.²⁷

3.1. Računovodstveni sustav neprofitnih institucija

Računovodstvo neprofitnih organizacija vode domaće i strane udruge i njihovi savezi, zaklade, fondacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti i za koje temeljem posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera.²⁸

Kako bi se poslovni događaji mogli knjižiti i evidentirati u poslovnim knjigama, moraju se temeljiti na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.²⁹

3.1.1. Računovodstvena načela

Računovodstvo propisano Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija temelji se na računovodstvenim načelima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija.³⁰

²⁶ Wikipedia, Računovodstvo, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Ra%C4%8Dunovodstvo> [22.08.2019.]

²⁷ Parsons, L. M. (2007). The impact of financial information and voluntary disclosures on contributions to not-for-profit organizations. Behavioral research in accounting, 19(1), str 180.

²⁸ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.2.

²⁹ Omazić, M. A., et al. (2017): Menadžment za neprofitne organizacije – temeljna znanja i vještine, Web2Print, str.94.

³⁰ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121, čl.7.

Informacija u financijskim izvještajima neprofitnih organizacija je točna kada su se prilikom nastajanja uvažavala načela priznavanja prihoda, rashoda, primitaka i izdataka te načela iskazivanja imovine, obveza i vlastitih izvora.

Načelo pouzdanosti je zadovoljeno kada u informaciji koja je u financijskom izvještaju nema značajnih pogrešaka i pristranosti. U pouzdanu informaciju se mogu pouzdati korisnici financijskih izvještaja, a i sama upravljačka struktura neprofitnih organizacija budući da vjerno predočava transakcije i druge događaje.

Načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači da je osigurano prikazivanje podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Načelo posebno dolazi do izražaja prilikom evidentiranja svake pojedinačne imovine kada se početno iskazuje po trošku nabave ili procijenjenoj vrijednosti u pomoćnim knjigama, a u bilanci se iskazuje zbirno.³¹

Evidentiranje poslovnih događaja obavlja se u skladu s pisanim pravilima evidencije po načelu dvojnog knjigovodstva, uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja (obračunske osnove) i uz primjenu propisanog računskog plana.

3.1.2. Primjena računovodstvenog načela nastanka događaja

Primjena računovodstvenog načela nastanka događaja podrazumijeva da se učinci transakcija i ostalih poslovnih događaja priznaju onda kada nastanu. Ekonomske kategorije (imovina, obveze, vlastiti izvori te prihodi i rashodi) evidentiraju se u poslovnim knjigama u trenutku nastanka poslovnog događaja.³²

Odabir računovodstvenog načela iskazivanja poslovnih događaja polazi prije svega od neprofitnog karaktera i specifičnih ciljeva osnivanja i djelovanja neprofitnih organizacija. Od 2008. godine računovodstveni sustav neprofitnih organizacija u Republici Hrvatskoj temelji se na primjeni računovodstvenog načela nastanka događaja.

³¹ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 19.

³² Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.7.

Osnovni i jedini nedostatak primjene ovog računovodstvenog koncepta je zanemarivanje likvidnosti i novčanih tokova. Financijski izvještaji koji su sastavljeni prema računovodstvenom konceptu nastanka događaja ne prikazuju novčane tokove. Nefitne organizacije mogu sastavljati zasebne izvještaje o novčanim tokovima koji daju informacije o primicima, izdacima i čistom novčanom toku, razvrstanom po aktivnostima u obračunskom razdoblju.³³

3.1.3. Računski plan neprofitnih organizacija

Računski plan za neprofitne organizacije sadrži sedam razreda, i to:

Razred 0 – Nefinancijska imovina

Razred 1 – Financijska imovina

Razred 2 – Obveze

Razred 3 – Prihodi

Razred 4 – Rashodi

Razred 5 – Vlastiti izvori

Razred 6 – Izvanbilančni zapisi

3.1.4. Priznavanje prihoda i rashoda

Prema računovodstvenom načelu nastanka događaja na temelju kojega se u izvještajnom razdoblju priznaju prihodi neprofitnih organizacija, prihodi se klasificiraju na:

- recipročne prihode
- nerecipročne prihode.

Recipročni prihodi su prihodi kod kojih se radi o reciprocitetu, uzajamnom odnosu, odnosno davanju protučinidbe, a najčešći primjer su prihodi na temelju isporučenih dobara i usluga.

³³ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.21.

Recipročni prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da se mogu izmjeriti kada su fakturirani, neovisno o njihovoj naplati.³⁴

Nerecipročni prihodi su prihodi po posebnim propisima. To su: donacije, članarine, pomoći, dopirnosi i ostali slični prihodi. Priznaju se u financijske izvještaje u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi odnosno naplaćeni u izvještajnom razdoblju. Navedeni nerecipročni prihodi mogu priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni (raspoloživi) najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje.³⁵

Donacije su nerecipročni prihod te se na njih priznaju odredbe o novčanom računovodstvenom načelu priznavanja prihoda. Računovodstveno načelo nastanka događaja pretpostavlja sučeljavanje prihoda i rashoda istog obračunskog razdoblja pa je za priznavanje donacija vezanih uz nefinancijsku imovinu i izvršenje ugovorenih programa propisano odstupanje od novčanog načela.

Rashodi se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Priznaju se onda kada su nastali, neovisno o datumu ispostavljene fakture za obračunate nastale rashode. Rashodi se priznaju i u slučaju kada su nastali, a nisu fakturirani na način da se priznaju rashodi po prirodnim vrstama, a odobravaju se obračunati rashodi koji nisu fakturirani, a terete tekuće razdoblje na pasivnim vremenskim razgraničenjima.³⁶

3.2. Financijsko izvještavanje

Neprofitne organizacije obvezne su sastavljati financijske izvještaje. Sustav financijskog izvještavanja neprofitnih organizacija uređen je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija³⁷ i Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.³⁸

³⁴ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 21. – 22.

³⁵ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121 , čl.26.

³⁶ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 21. – 22.

³⁷ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121 , čl.28-31.

³⁸ Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija br. 31, čl.15.

3.2.1. Sastavljanje financijskih izvještaja

Financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, a sastavljaju se za razdoblja u tijeku poslovne godine i za poslovnu godinu. Obvezu sastavljanja i predaje financijskih izvještaja imaju sve neprofitne organizacije neovisno o tome da li vode jednostavno ili dvojno knjigovodstvo, a razlika se očituje u setu financijskih izvještaja koji se sastavljaju i predaju.³⁹

Za sastavljanje financijskih izvještaja odgovorna je osoba koja vodi računovodstvene poslove neprofitne organizacije ili druga stručna pravna ili fizička osoba kojoj je povjereno vođenje računovodstva, a zakonski zastupnik potpisuje financijske izvještaje, izvještaj o potrošnji proračunskih sredstava, izjavu o neaktivnosti i odgovoran je za njihovu vjerodostojnost i predaju.⁴⁰

Financijski izvještaji sastavljaju se na hrvatskom jeziku, a podaci koji se odnose na novčane iznose upisuju se u valutnoj jedinici koja se primjenjuje u Republici Hrvatskoj.⁴¹

3.2.2. Obveznici primjene financijskog izvještavanja

Obveznici primjene Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija su domaće i strane udruge, zaklade, fundacije, ustanove, umjetničke organizacije, komore, sindikati, udruge poslodavaca te sve druge pravne osobe kojima temeljni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitnog karaktera.⁴²

Neprofitne organizacije sastavljaju i podnose financijske izvještaje na razini **pravne osobe** s uključenim podacima o poslovanju njenih organizacijskih dijelova.⁴³ Neprofitne pravne osobe imaju obvezu iskazivanja objedinjenih podataka uzimajući u obzir i središnjicu i organizacijske jedinice. Izvještaj mora obuhvatiti podatke iz jedinstvene glavne knjige. Računovodstvo je organizirano na način da je poslovanje i središnjice i organizacijskih jedinica vidljivo u jednoj

³⁹ Omazić, M. A., et al. (2017): Menadžment za neprofitne organizacije – temeljna znanja i vještine, Web2Print, str.100.

⁴⁰ Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija – pročišćeni tekst, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.3.

⁴¹ Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija – pročišćeni tekst, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.4.

⁴² Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.269.

⁴³ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.16.

glavnoj knjizi, odnosno na razini neprofitne pravne osobe. Ovo se primjenjuje isključivo u slučaju kada organizacijske jedinice neprofitnih pravnih osoba imaju svoj transakcijski račun (žiro račun).⁴⁴

Potrebno je naglasiti da se financijski izvještaji, uključujući i godišnje financijske izvještaje, ne dostavljaju Državnom uredu za reviziju, već se podnose isključivo Ministarstvu financija.⁴⁵

3.2.3. Knjigovodstveni sustavi neprofitnih organizacija

Neprofitna organizacija je prve tri godine od osnivanja obvezna voditi dvojno knjigovodstvo. Može se odlučiti za vođenje jednostavnog knjigovodstva, nakon protoka prve tri godine od osnivanja, ako ispunjava dva uvjeta:

- Vrijednost imovine na kraju svake od tri prethodne godine uzastopno manja od 230.000,00 kuna i
- Godišnji prihod u svakoj od prethodne tri godine uzastopno manji od 230.000,00 kuna godišnje.

Također mora biti ispunjen još jedan preduvjet, a to je neobavljanje gospodarske djelatnosti na temelju koje se obračunava porez na dobit.

Postoje neke neprofitne organizacije koje su iznimka, a koje su obveznice plaćanja paušalnog poreza na dobit, a nisu istodobno obveznice vođenja dvojnog knjigovodstva.

Odluku da neprofitna organizacija vodi jednostavno knjigovodstvo i primjeni novčanog računovodstvenog načela donosi zakonski zastupnik neprofitne organizacije u roku predviđenom za podnošenje financijskih izvještaja za prethodnu poslovnu godinu.

Neprofitna organizacija koja vodi jednostavno knjigovodstvo sastavlja isključivo godišnji financijski izvještaj o primicima i izdacima na obrascu G-PR-IZ-NPF i Bilješke.⁴⁶

⁴⁴ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.16.

⁴⁵ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.271.

⁴⁶ Stepić D., et al. (2018): Vodič za dobro upravljanje u javnom i neprofitnom sektoru, TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje, Zagreb, str.106.

Neprofitne organizacije koje ispunjavaju uvjete za vođenje jednostavnog knjigovodstva, a ipak su se odlučile voditi dvojno knjigovodstvo obvezne su sastavljati i predavati polugodišnje i godišnje financijske izvještaje na isti način kao i sve neprofitne organizacije koje su obveznice dvojnog knjigovodstva. Moraju obavijestiti Ministarstvo financija putem Promjene u Registru neprofitnih organizacija RNO-P obrasca da vode dvojno knjigovodstvo, iako udovoljavaju uvjetima za vođenje jednostavnog. Takve organizacije sastavljaju Bilancu na obrascu BIL-NPF, Izvještaj o prihodima i rashodima na obrascima PR-RAS-NPF i Bilješke, a na polugodištu Izvještaj o prihodima i rashodima na obrascu G-PR-IZ-NPF.

Financijski izvještaji predaju se FINA-I, i to godišnji u roku od 60 dana od isteka poslovne godine, a polugodišnji u roku od 30 dana do isteka polugodišta. Čuvaju se do predaje financijskih izvještaja za isto razdoblje sljedeće godine, a godišnji izvještaji se čuvaju trajno i u izvorniku. Ako se financijski izvještaji ne sastave, Zakonom su predviđene novčane kazne.⁴⁷

3.2.4. Izjava o neaktivnosti

Izjavu o neaktivnosti sastavlja neprofitna organizacija za prethodnu poslovnu godinu u slučaju da tijekom poslovne godine nisu imali poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama iskazae podatke o imovini i obvezama.⁴⁸

Ova je mogućnost dana i novoosnovanim neprofitnim organizacijama koje imaju obvezu vođenja dvojnog knjigovodstva tijekom prve tri godine od osnivanja ukoliko nisu imale poslovnih događaja i zbog toga nisu predale financijske izvještaje.⁴⁹

Izjava o neaktivnosti sastavlja se na Obrascu: IZJAVA-NPF koji je sastavni dio Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija. Izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu neprofitna organizacija dostavlja Ministarstvu financija u roku od 60 dana od isteka poslovne godine.⁵⁰

⁴⁷ Stepić D., et al. (2018): Vodič za dobro upravljanje u javnom i neprofitnom sektoru, TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje, Zagreb, str.108.

⁴⁸ Stepić D., et al. (2018): Vodič za dobro upravljanje u javnom i neprofitnom sektoru, TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje, Zagreb, str.109.

⁴⁹ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o. , Zagreb, str.17.

⁵⁰ Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i registru neprofitnih organizacija – pročišćeni tekst, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl. 13.

3.3. Registar neprofitnih organizacija

Registar neprofitnih organizacija osnovan je 2009.godine zbog potrebe za većom i ažurnijom kontrolom dostave financijskih izvještaja neprofitnih organizacija Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju.⁵¹ Predstavlja središnji izvor podataka o neprofitnoj organizaciji koji su potrebni za utvrđivanje i praćenje obveze sastavljanja i podnošenja godišnjih financijskih izvještaja, utvrđivanja financijskog položaja i poslovanja. Obveza ustrojavanja Registra neprofitnih organizacija propisana je Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Registar neprofitnih organizacija vodi Ministarstvo financija.⁵²

Neprofitne organizacije dužne su upisati se u Registar neprofitnih organizacija. Prilikom osnivanja, neprofitna organizacija se upisuje u matični registar, a potom najkasnije 60 dana od upisa, na temelju isprave koja se dostavlja Ministarstvu financija, upisuje se i u Registar neprofitnih organizacija. Upis u Registar je uvjet za dobivanje sredstava iz državnog proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih javnih izvora. Iznimka su političke stranke i vjerske zajednice.⁵³

Ukoliko dođe do promjene podataka iz Registra neprofitnih organizacija, ista je obvezna dostaviti promjenu Ministarstvu financija. Promjena podataka se podnosi putem prijave za upis promjene u roku od sedam radnih dana od upisa promjene u matični registar, a ako se promjena ne upisuje u matični registar, u roku od 30 radnih dana od nastanka promjene. Ministar financija propisuje izgled i sadržaj prijave za upis promjene.⁵⁴

Neprofitna organizacija briše se iz Registra neprofitnih organizacija brisanjem iz matičnog registra. Ministar financija propisuje uvjete i način brisanja neprofitne organizacije iz Registra neprofitnih organizacija.⁵⁵

⁵¹ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.20.

⁵² Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.33.

⁵³ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.34.

⁵⁴ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.35.

⁵⁵ Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121., čl.36.

4. KNJIGOVODSTVENO PRAĆENJE DONACIJA

4.1. Pojam i karakteristike donacija

Donacija (od lat. *donatio* - darovanje, dar), novac, oprema, umjetnine ili druga vrijednost što se s dobrotvornim ciljem daruje zakladi, grupi, instituciji ili pojedincu. Pojam „donacija“ označava i čin darovanja, i same predmete i vrijednosti koji su ustupljeni bez naknade.⁵⁶

Za ostvarivanje ciljeva humanitarnog, sportskog, obrazovnog, ekološkog ili drugog sličnog obilježja neprofitne institucije dobivaju donacije iz proračuna, trgovačkih društava, građana, ali i drugih neprofitnih organizacija.

Prihod od donacija obuhvaća novčana sredstva koja bez obveze vraćanja ili davanja protučinidbe od strane neprofitne organizacije dobiju iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, od iznozemnih vlada i međunarodnih institucija, od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te od građana i kućanstava.

Prema odredbama Zakona o porezu na dobit, trgovačkim društvima i drugim obveznicima poreza na dobit omogućeno je neoporezivo davanje donacija, odnosno uplaćene donacije do određenog iznosa su porezno priznate.⁵⁷

Razni su razlozi zašto tvrtke doniraju. Ističu kao glavnu motivaciju odgovornost prema zajednici koja se povezuje uz koncept održivog razvoja, ideju pomaganja zajednici i reagiranje na potrebe zajednice. Smatraju da je doniranje osobni angažman i vizija vlasnika manjih tvrtki.⁵⁸

Tvrtke doniraju:

- Novac
- Proizvode i usluge tvrtke
- Opremu tvrtke
- Vrijeme i znanje ljudskih resursa (zaposlenika) i druge kompetencije tvrtke
- Kombinacije nabrojenog.

⁵⁶ Wikipedia, Donacije, dostupno na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Donacija> [21.08.2019.]

⁵⁷ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 152.-153.

⁵⁸ Načinović, L.: Prakse doniranja u Hrvatskoj, Donacije.info, Zagreb, str.9.

U kontekstu doniranja, prva asocijacija je doniranje novca. Moguće je, uz novac kombinirati još neke resurse kako bi se postigao najbolji efekt za zajednicu. Tako je među hrvatskim tvrtkama prisutno doniranje proizvoda (npr. mobiteli, čokolade, piće ili sl.) i usluga (npr. putnička agencija može donirati putovanje ili knjigovodstveni servis neke usluge knjigovodstvenoj udruzi) te opreme (otpisane i/ili aktivne opreme, npr. donira se kombi, auto, kompjuteri na korištenje udruzi), a značajna praksa postaje uključivanje zaposlenika u ulaganje u zajednicu.⁵⁹

Koristi od doniranja za tvrtke su dobar osjećaj i osjećaj korisnosti, pozitivna promocija prema javnosti, zadržavanje i privlačenje zaposlenika te prilika za organizacijski razvoj i učenje.

4.1.1. Uloga zaposlenika u doniranju

Osim doniranja novca, usluga i materijalnih resursa i proizvoda tvrtke, važan element donacije su ljudski resursi. Sve veći je broj tvrtki koje uključuju zaposlenike u doniranje – bilo da zaposlenici sudjeluju svojim znanjem, stručnošću i/ili vremenom u doniranju ili da su oni sami poticani od tvrtke da skupljaju novac/donacije, a tvrtka taj novac umnogostručuje. (tzv. Matching gifts program).⁶⁰

4.1.2. Oporezivanje donacija

Prema odredbama Zakona o porezu na dobit, trgovačkim društvima i drugim obveznicima poreza na dobit omogućeno je neoporezivo davanje donacija, odnosno uplaćene donacije do određenog iznosa su porezno priznate.

Prema Zakonu o porezu na dobit, porezni obveznik može u tuzemstvu dati donacije u naravi ili novcu za učinjene kulturne, znanstvene, odgojno-obrazovne, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske, ekološke i druge općekorisno svrhe udrugama i drugim osobama koje navedene djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do 2% prihoda ostvarenog u prethodnoj godini. Iznimno, svota može biti i veća od 2% prihoda prethodne godine ako je dana prema odlukama nadležnih ministarstava o provedbi financiranja posebnih programa i akcija.⁶¹

⁵⁹ Načinović, L.: Prakse doniranja u Hrvatskoj, Donacije.info, Zagreb, str.15.

⁶⁰ Načinović, L.: Prakse doniranja u Hrvatskoj, Donacije.info, Zagreb, str. 15.

⁶¹ Bakran D. et al. (2016): Financijско poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 152.-153.

4.2. Vrste donacija

Donacije se najčeće dijele na dvije vrste donacija:

- nenamjenska donacija – donator nije odredio namjenu korištenja,
- namjenska donacija – donator odredio namjenu – mora se poštovati namjena, u protivnom postoji mogućnost obveze povrata sredstava.

Prihodi od donacija predstavljaju nerekipročne prihode koji se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi odnosno naplaćeni u izvještajnom razdoblju, a mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za isto razdoblje.⁶²

Skupina 35 – Prihodi od donacija

Prihodi od donacija evidentiraju se u računskom planu u skupini 35.

Prihodi od donacija:

3511 – prihodi od donacija iz državnog proračuna

3512 – prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

3521 – prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija

3531 – prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba

3541 – prihodi od građana i kućanstava

3551 – ostali prihodi od donacija.

Skupina 45 – Rashodi od donacija

Skupina računa 45 – Donacije, sadrži tekuće i kapitalne donacije razvrstane prema primateljima.

Donacije su tekući i/ili kapitalni prijenosi sredstava:

⁶² Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 152.-153.

- inozemnim vladama i međunarodnim organizacijama
- državnom proračunu, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, poračunskim i izvanproračunskim korisnicima
- građanima i kućanstvima
- pravnim osobama koje obavljaju poduzetničku djelatnost
- drugim neprofitnim organizacijama
- partnerima u EU projektu
- ostale tekuće donacije.⁶³

4.2.1. Tekuće donacije - donacije u naravi

Tekuće donacije uključuju i prijenose u naravi, kao što su: hrana, odjeća, pokrivači, lijekovi koje neprofitna organizacija može davati krajnjim korisnicima.

Kada se donacije daju u vidu usluga koje bez naknade obavi neprofitna organizacija tada se izdaje račun na kojem je naznačeno da je obračunata usluga gratis i evidentira potraživanje i prihod od obavljene usluge uz istovremeno evidentiranje troška donacije.⁶⁴

Donacije povezane s nefinancijskom imovinom koja se amortizira priznaju se u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja na sustavnoj osnovi razmjerno troškovima uporabe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja. Dakle ukupna procijenjena vrijednost donirane nefinancijske imovine evidentira se kao odgođeni prihod, a u prihode se priznaje samo iznos rashoda obračunate amortizacije za nefinancijsku imovinu određenog izvještajnog razdoblja.⁶⁵

Ukoliko je predmet donacije nefinancijska imovina koja se amortizira, vrijednost donirane imovine predstavlja odgođeni prihod, uz priznavanje prihoda izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima uporabe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja. Ukoliko ne postoji spoznaja o

⁶³ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.176.

⁶⁴ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 202.

⁶⁵ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 22.

vrijednosti donacije, potrebno je procijeniti tržišnu vrijednost nefinancijske imovine. Tako procijenjena vrijednost predstavlja nabavnu vrijednost po kojoj se imovina evidentira u poslovnim knjigama i osnovicu za obračun amortizacije.⁶⁶

4.2.2. Područja koja tvrtke doniraju:

Područja u koje tvrtke najčešće ulažu bit će prikazane na slici 1.

Slika 1. Područja koja tvrtke doniraju

Izvor: izrada autorice

Kako bi tvrtke imale konstruktivan pristup doniranju, bitno je znati koje društvene potrebe i skupine podupire i zašto. Pristup u kojem se poslovna djelatnost povezuje sa ciljnim skupinama i smjernicama doniranja omogućava tvrtki približavanje ciljnoj potrošačkoj skupini, ali osigurava kvalitetno prepoznavanje relevantnih potreba ciljne skupine na koje će se odgovarati donacijama.

4.2.3. Koga i gdje tvrtke doniraju:

Tvrtke doniraju:

- u lokalnu zajednicu u kojoj posluju
- lokalno i regionalno
- nacionalno.

⁶⁶ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str. 78.

Doniraju se:

- isključivo udruge i pravne osobe
- kombinirano udrugama i pojedincima
- isključivo pojedincima.

Tvrtke uglavnom doniraju u lokalnu zajednicu u kojoj posluju, jer na taj način, tvrtke mogu relativno brzo vidjeti povratnu informaciju te uspostaviti najbrži i suradnički odnos s okolinom.

Kod pitanja “kome?” odgovor je udrugama i drugim pravnim osobama poput ustanova socijalne skrbi ili zdravstvenim ustanovama. Također, često se kombiniraju primatelji donacija pa se istovremeno usmjeravaju na udruge i pojedince, osiguravajući tako programsko financiranje i fleksibilno reagiranje na potrebe pojedinca.⁶⁷

Postoje različiti modeli doniranja:

- trajno doniranje kroz natječaj i uz to dodatno prema zahtjevima ad hoc
- ad hoc doniranje
- osnivanje zaklade
- strateška i dugoročna potpora određenim organizacijama.

Tvrtke koje imaju već razrađen sustav doniranja, najčešće kroz natječaje, ali i na neke druge načine, prvenstveno su orijentirani udrugama i pravnim osobama. Kada tvrtke doniraju izvan natječaja, odnosno reagiraju *ad hoc* na upite iz zajednice, onda je prisutno doniranje i udrugama i pojedincima. Rijetko, tvrtke se usmjeravaju isključivo na pojedince kao primatelje donacija.⁶⁸

4.3. Knjiženje donacija

Nerecipročne prihode čine donacije, članarine, pomoći, doprinosi i ostali slični prihodi. Kod njih ne postoji međusobna povezanost između činidbe i protučinidbe. To su jednosmjerne promjene.

⁶⁹

⁶⁷ Načinović, L.: Prakse doniranja u Hrvatskoj, Donacije.info, Zagreb, str.23.

⁶⁸ Načinović, L.: Prakse doniranja u Hrvatskoj, Donacije.info, Zagreb, str. 21. – 23.

⁶⁹ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.49.

Prihodi od donacija nalaze se u skupini računa 35 – Prihodi od donacija. Skupina obuhvaća sljedeće podskupine:

- 351 – Prihodi od donacija iz proračuna,
 - 3511 – prihodi od donacija iz državnog proračuna,
 - 3512 – prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- 352 – Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija,
- 353 – Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba,
- 354 – Prihodi od građana i kućanstava i
- 353 – Ostali prihodi od donacija.

Primljena sredstva se evidentiraju kao donacije ili darovi samo ako neprofitna organizacija ne daje nikakvu protučinidbu. Kad se sredstva daju za protuisporuku, tad je riječ o naknadi za isporuku dobra ili usluge. Treba razlikovati donaciju od sponzorstva. Donacija se daje bez naknade i protučinidbe, a sponzorstvo predstavlja davanje novca i drugih dobara uz protuuslugu.⁷⁰

Primjer knjiženja donacije u novcu:

1111 - Novac	35 - Prihodi od donacija i sl.
(1) x	x (1)

Knjižne oznake:

- (1) Donacija u novcu se evidentira na skupini 35 – prihodi od donacija te kao povećanje novca na računu poslovnih banaka na kontu 1111 - Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka.

⁷⁰ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o. , Zagreb, str.147.

Na novčana sredstva koja su stečena u skladu sa zakonom za obavljanje djelatnosti zbog koje je udruga osnovana, ne plaća se porez na dodanu vrijednost i nema prava na odbitak pretporeza na donacije, dobrovoljne priloge i darove.⁷¹

Na ovaj način se knjiže svi prihodi od donacija. Na skupini 35 knjiži se podskupina i konto koji se odabere ovisno o tome tko je donirao sredstva. Primjeri u nastavku.

Primjer za prihode od donacija u novcu iz gradskog proračuna (nenamjenske)

1111 - Novac	3512 – Ph donacije iz proračuna
(1) x	x (1)

Knjižne oznake:

- (1) Prihod od nenamjenskih donacija iz gradskog proračuna se knjiži na skupini 35, kontu 3512 – Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te kao povećanje novca na računu poslovnih banaka na kontu 1111 - Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka. Prihod od donacija predstavlja nerecipročan prihod pa se prilikom uplate novca po novčanom načelu priznaje prihod od donacije.⁷²

Na donacije iz Državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave, kao i na druga novčana sredstva koja su stečena u skladu sa zakonom za obavljanje djelatnosti zbog koje je udruga osnovana, ne plaća se porez na dodanu vrijednost i nema prava na odbitak pretporeza na donacije, dobrovoljne priloge i darove.⁷³

Primjer za prihode od donacija u novcu od građana (nenamjenske)

1111 - Novac	3541 - Ph od građana i kućanstva
(1) x	x (1)

⁷¹ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.49.

⁷² Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.154.

⁷³ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.49.

Knjižne oznake:

- (1) Prihod od nenamjenskih donacija od građana se knjiži na skupini 35, kontu 3541 – Prihodi od građana i kućanstva te kao povećanje novca na računu poslovnih banaka na kontu 1111 - Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka.

Primjer knjiženja donacija nefinancijske imovine

<u>0 – Imovina</u>		<u>2922 – Odgođeno priznavanje prihoda</u>	
(1) x		(3) x	x (1)
<u>3521- Prihod od donacije međ.org.</u>		<u>4311 - Amortizacija</u>	
	x (3)	(2) x	
<u>0291 – Ispr. Vrij. proizvedene dug. imovine</u>			
	x (2)		

Knjižne oznake:

- (1) Prihod od donacija za nabavu nefinancijske imovine se knjiži kao odgođeni prihod na skupini 29, kontu 2922 – Odgođeno priznavanje prihoda i kao povećanje nefinancijske imovine na računima razreda 0. Knjiženje 1 prikazuje evidentiranje primljene donacije nefinancijske imovine po procijenjenoj vrijednosti.
- (2) Knjiženje 2 označava obračun amortizacije za doniranu nefinancijsku imovinu pa se razmjerno toj amortizaciji priznaje i prihod od donacije.
- (3) Knjiženje 3 prikazuje priznavanje dijela odgođenih prihoda u prihode razdoblja, odnosno zatvaranje konta na skupini 29 i prebacivanje na prihode samo u visini iznosa obračunane amortizacije za određenu poslovnu godinu.

Sučeljavanjem prihoda i rashoda u istom iznosu i izvještajnom razdoblju postiže se neutralnost donacije na poslovni rezultat.⁷⁴

Za razliku od imovine i obveza kod kojih nije pojašnjen pojam nastanka poslovnog događaja, načelo nastanka poslovnog događaja se kod prihoda pojašnjava. Računovodstveno načelo nastanka događaja pri iskazivanju prihoda znači da se donacije s izvršenjem ugovorenih programa (projekata i aktivnosti) priznaju u bilanci kao odgođeni prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima provedbe ugovorenih programa (projekata i aktivnosti).

Donacije koje su povezane s nabavom nefinancijske imovine koja se amortizira, priznaje se u bilanci kao odgođen prihod uz priznavanje u prihode izvještajnog razdoblja na sustavnoj osnovi razmjerno troškovima obračunane amortizacije. Na primjer, ako se primi donacija u novcu za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine koja se amortizira (oprema, građevinski objekt i sl.) priznaje se u bilanci kao odgođeni prihod na odjeljku 2922 Odgođeno priznavanje prihoda. Taj iznos primljene donacije priznaje se u prihode izvještajnog razdoblja na sustavnoj osnovi razmjerno troškovima upotrebe nefinancijske imovine u razdoblju korištenja, dakle u prihode se priznaje samo iznos obračunane amortizacije za određenu poslovnu godinu. Kad se dobije donacija za nabavu dugotrajne imovine koja se ne amortizira (zemljište), iskazuje se kao prihod u cijelosti. Tada se predlaže donošenje Odluke o rasporedu viška prihoda u vlastite izvore od osnivača. Nije propisana obveza donošenja navedene Odluke.⁷⁵

Priznavanje prihoda od ukupne vrijednosti donacije nefinancijske imovine iskrivilo bi poslovni rezultat u godini u kojoj se donira, a u sljedećim godinama, rashod amortizacije bi narušavao rezultat, budući da ovaj rashod nema pokrića u toj godini.⁷⁶

Primjer Prihod od donacije povezane s izvršenjem ugovorenog projekta

1111 – Novac		29221 – Odgođeno priznavanje prihoda	
(1) x		x (3)	x (1)

⁷⁴ Bakran D. et al. (2016): Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb, str.158.

⁷⁵ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.49.

⁷⁶ Omazić, M. A., et al. (2017): Menadžment za neprofitne organizacije – temeljna znanja i vještine, Web2Print, str. 157.

4 – Troškovi projekta

(2) x

2 – Obveze / naknade po tr.projekta

x (2)

3511 – Ph od donacija iz drž.proračuna

x (3)

Knjižne oznake:

- (1) Knjiženje 1 predstavlja uplatu sredstava za provođenje projekta, odnosno primljenu novčanu donaciju za ugovoreni projekt. Knjiži se na kontu 1111 – Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka, a kao protustavka uzima se 29221 – Odgođeno priznavanje prihoda.
- (2) Knjiženje 2 prikazuje sve troškove realiziranog projekta, ne mora samo biti jedan konto troškova, ovisi koliko ih ima tijekom projekta. Za svaki konto troška koji se knjiži na računima razreda 4, mora postojati protustavka na računim razreda 2.
- (3) Knjiženje 3 prikazuje priznavanje prihoda za dio realiziranog projekta, odnosno knjiži se iznos sukladno realiziranim troškovima projekta, zatvaraju se vremenska razgraničenja te se za isti iznos troškova priznaje prihod od donacije koji je povezan s izvršenjem projekta.

Donacije koje su vezane za određeni projekt ili program evidentiraju se kao odgođeno priznavanje prihoda na pasivnim vremenskim razgraničenjima skupine 29. Sukladno realiziranim troškovima projekta, zatvaraju se vremenska razgraničenja te se za isti iznos troškova priznaje prihod od donacije koji je povezan s izvršenjem projekta. Na ovaj način, donacija ne iskrivljuje poslovni rezultat na kraju godine i nema utjecaj na rezultat budući da je iznos priznatog prihoda istovjetan realiziranim rashodima projekta.

Donacije se priznaju u izvještajnom razdoblju na koje se odnose pod uvjetom da su raspoloživi (naplaćeni) u izvještajnom razdoblju. Mogu se priznati u izvještajnom razdoblju ako se odnose na to razdoblje i ako su naplaćeni najkasnije do trenutka predočavanja financijskih izvještaja za to isto razdoblje.

Za donacije u sportskoj i laboratorijskoj opremi, materijal za potrebe izvođenja nastave i sličnom knjiženje se provodi zaduživanjem odgovarajućeg odjeljka u okviru skupine 42 *Materijalni rashodi* uz odobravanje skupine 35 *Prihodi od donacija*.

Ako neprofitna organizacija provodi projekt koji se financira iz sredstava Europske unije, a navedena sredstva dobije iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinice lokalne i regionalne samouprave, prihod će evidentirati na računima podskupine 351 *Prihodi od donacija iz proračuna*. Ako sredstva Europske unije dobije iz inozemstva, prihod će evidentirati na podskupini 352 *Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija*.⁷⁷

Skupina računa 45 – Donacije

U okviru ove skupine, donacije možemo se dijeliti na tekuće i kapitalne donacije.

- 451 – Tekuće donacije
 - 4511 – tekuće donacije,
 - 4512 – stipendije,
- 452 – Kapitalne donacije
 - 4512 – kapitalne donacije ⁷⁸

U skupini računa 45, *Donacije* iskazuju se dane donacije, odnosno darovanja. To su prijenosi sredstava inozemnim vladama i međunarodnim organizacijama, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave – općinama, gradovima, županijama, građanima i kućanstvima, poduzetnicima te krajnjim korisnicima. Dijele se na tekuće i kapitalne donacije.⁷⁹

Tekuće donacije uključuju i prijenose u naravi (hrana, piće, odjeća, lijekovi itd.). Kapitalne donacije su prijenosi iz kojih primatelj nabavlja dugotrajnu imovinu, sve ono što se ne iskazuje odmah kao rashod, već se kapitalizira.

⁷⁷ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.148. i 149.

⁷⁸ Bičanić N., et al. (2017): Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb, str.176.

⁷⁹ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.205.

Neprofitne organizacije često prikupljaju sredstva za pomoći u humanitarnim akcijama (humanitarne akcije za prikupljanja sredstava za liječenje, za područja koja su pogođena prirodnim katastrofama, za nabavu medicinske opreme i sl.).

Prikupljena sredstva evidentiraju se u trenutku primitka novca ili druge vrste imovine na odjeljku 2451 - Obveze za donacije iz prikupljenih sredstava pomoći.

Kada se prikupljena sredstva prosljede krajnjim korisnicima, priznaju se rashodi za danu donaciju i prihodi od donacija.⁸⁰

Primjer darovanja stvari koje se ne iskazuju kao kratkotrajna imovina

4511 – Tekuće donacije	3422 – Ostali ph od nefinancijske imovine
(1) x	x (2)

Ako neprofitna organizacija daruje stvar koja nije iskazana na računima razreda 1 ili 0, odnosno nema u knjigovodstvenom smislu obilježje imovine, računovodstveni propisi to izričito ne uređuju po pitanju treba li to prikazati kao rashod. Oni pojašnjavaju treba li reklasificirati postojeću vrstu rashoda. Ako je riječ o daru, treba jednu vrstu rashoda reklasificirati u rashod skupine 45, ali samo u godini u kojoj je izvorni rashod knjižen. Ako je riječ o rashodu iz prethodnih izvještajnih razdoblja, reklasifikacije rashoda nema.

Ako se odredi da se uz izvornu vrstu rashoda iskazuju i rashodi od donacije, tada bi trebalo iskazati i prihod od nefinancijske imovine na računu 3422 – Prihodi od nefinancijske imovine. Ne isključuje se upotreba ni računa ostalih prihoda.⁸¹

⁸⁰ Narodne novine (2014): Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, Narodne novine d.d., Zagreb, br.121, čl.25.

⁸¹ Skupina autora (2017): Računovodstvo neprofitnih organizacija, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str.206.

5. KNJIGOVODSTVENA EVIDENCIJA DONACIJA NA PRIMJERU UDRUGE ABC

5.1. Općenito o Udruzi ABC

Uvažavajući Zakon o provedbi Opće uredbi o zaštiti podataka podaci Udruge (ime, kontakt podaci, OIB, MB) na čijim praktičnim primjerima je obrađena tema završnog rada u radu nisu prikazani. Za potrebe ovog završnog rada udruga je nazvana Udruga ABC.

ABC - Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj je nevladina, nestranačka i neprofitna organizacija koja je osnovana 1998.godine u Splitu. ABC je s nacionalnim, međunarodnim djelovanjem jedna od vodećih organizacija za zaštitu okoliša i prirode u Hrvatskoj.

Vizija udruge ABC je očuvanje prirode i okoliša kroz primjenu odrednica održivog razvitka.

Misija ABC-a je aktivno doprinijeti zaštiti okoliša i očuvanju prirode.

5.1.1. Tijela Udruge ABC

Udrugu čine svi njeni članovi, volonteri i profesionalni pogon kojeg čine stručnjaci iz područja zaštite okoliša i prirode.

Tijela Udruge:

- 1. Skupština**
- 2. Upravni odbor**
- 3. Predsjednik/ica Upravnog odbora**
- 4. Izvršni/a direktor/ica**

Udruga se financira uglavnom putem projekata. Putem projekata konkuriraju na natjecajima EU fondova, međunarodnih fondacija te domaćih javnih i poslovnih subjekata. Sva sredstva od članarina i organizacija društvenih događaja se isključivo usmjeravaju u razvoj organizacije i doprinos društvu. Zalažu se za zaštitu prirode i okoliša i potiču održivi razvoj i način života.

Sredstva koja su osvojena na natječajima su namijenjena su za određene i planirane aktivnosti i moraju biti potrošena prema planu. U protivnom se moraju vratiti.

5.2. Proces knjiženja donacija u Udruzi ABC

Većina donacija koju Udruga ABC primi se odnosi na **projekte** (EU financirani, državni, županijski, gradski, također od strane trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba, ali i međunarodnih organizacija). Sve to se može vidjeti u Izvještaju o prihodima i rashodima na kontu 35, kad se analizira struktura prihoda same Udruge.

Kod projekata se javljaju dvije vrste financiranja: *uplate po predujmu (unaprijed) ili po izvještajima (po izvršenju određenih projektnih aktivnosti i već nastalim troškovima).*

U prvom slučaju, financiranje uplata po predujmu (unaprijed), određeni postotak sredstava (kod nekih projekata čak i do 40% ugovorenog iznosa budžeta) Udruga ABC primi na samom početku projekta, a po potpisivanju ugovora. Svi projekti imaju svoja izvještajna razdoblja, a to najčešće bude kvartalno ili šestomjesečno (dok nekad duži projekti kao što je Life Artina projekt koji traje 5 godina ima duže izvještajno razdoblje – otprilike godinu dana, a čak i duže). Tako npr. za ESF projekt Udruga primi predujam na samom početku, a potom im uplaćuje sredstva nakon svakog odobrenog izvještaja te u drugoj godini projekta prebijaju s iznosom predujma. Sve uplaćeno njihov knjigovođa knjiži na skupinu **292 -21 Odgođeno priznavanje prihoda**. Financijsko narativne izvještaje svaka tri mjeseca šalju ugovornom tijelu – u ovom slučaju je to Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva. Oni pregledavaju izvještaj, šalju prve komentare na izvještaj nakon otprilike 2 mjeseca, na koje Udruga mora odgovoriti u kratkom roku bilo objašnjenjem u par rečenica ili dostavom dodatne dokumentacije. Obično budu 2, 3 seta komentara prije zaključivanja ZNS-a (Zahtjev za nadopunom sredstava – tako se u ESF programu nazivaju kvartalni izvještaji). Ovisno o prikazanim, a potom odobrenim troškovima u tom razdoblju dobiju pripadajuću isplatu. Ovi projekti mogu biti 100%-tno financirani, međutim u njihovom slučaju nisu jer su im projektni partneri škole, fakulteti i javne ustanove parkova prirode i nacionalnih parkova čiji zaposlenici su dio ovog projekta te je njihov rad na projektu (postotak plaće) sufinanciranje ovog projekta. Stoga Udruga dobije npr. otprilike 80% iznosa prikazanih troškova u tom razdoblju (jer upravo te njihove plaće/rad čini otprilike 20% troškova projekta).

KONTO KARTICA

Konto: 292-21 Odgođeno priznavanje prihoda
Razdoblje: 01.01.2018 - 31.12.2018

292-21
Odgođeno priznavanje prihoda

R.Br.	Datum promjene	Opis knjiženja	Temeljnica		Promet		Saldo		Vezna oznaka
			Vrsta	Broj	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	
1	01.01.2018	Početno stanje	00	01/2018		316.918,52		316.918,52	
2	29.01.2018	NACIONALNA ZAKLADA-INSTITUCIONALNA POTPORA	IZV	01/2018		71.032,80		387.951,32	18
3	05.02.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU,VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	02/2018		11.062,26		399.013,58	22
4	05.02.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU,VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	02/2018		62.686,14		461.699,72	22
5	08.02.2018	GRAD DUBROVNIK-ZA OČUVANO PODMORJA LOKRUMA	IZV	02/2018		28.400,00		490.099,72	24
6	01.03.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-MINISTARSTVO TURIZMA-POVRAT	IZV	03/2018	5.002,74			485.096,98	38
7	27.03.2018	DBU € 4.735,22	DIZV	03/2018		35.239,51		520.336,49	05
8	31.03.2018	DBU € 4.735,22	PRRAS	01/2018		35.239,51		485.096,98	I-III
9	31.03.2018	EVS-Agencija za mobilnost-4S	PRRAS	01/2018		33.512,30		451.584,68	I-III
10	31.03.2018	Ministarstvo turizma - Dalmatia Green	PRRAS	01/2018		15.159,64		436.425,04	I-III
11	31.03.2018	Nacionalna zaklada-institucionalna potpora	PRRAS	01/2018		67.589,90		368.835,14	I-III
12	31.03.2018	ESF-Volontiraj za prirodu, volontiraj za sebe	PRRAS	01/2018		91.471,35		277.363,79	I-III
13	04.04.2018	NACIONALNA ZAKLADA-INSTITUCIONALNA POTPORA	IZV	04/2018			71.032,80	348.396,59	58
14	10.04.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-ESF-PAZI-Društveno korisno učenje	IZV	04/2018		61.527,05		409.923,64	62
15	10.04.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-ESF-PAZI-Društveno korisno učenje	IZV	04/2018		348.653,31		758.576,95	62
16	16.04.2018	SD ŽUPANIJA, ZELENI TELEFON	IZV	04/2018		7.000,00		765.576,95	65
17	20.04.2018	WWF OSTERREICH, € 2.700,00	DIZV	04/2018		20.012,40		785.589,35	08
18	09.05.2018	ČISTOČA-SUDJELUJ U ODRŽIVOM RAZVOJU	IZV	05/2018		35.000,00		820.589,35	78
19	28.05.2018	MINISTERIO DE ECONOMIA-CONFISH INTERREG MED	DIZV	05/2018		70.531,37		891.120,72	12
20	11.06.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU, VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	06/2018		19.961,25		911.081,97	95
21	11.06.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU, VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	06/2018		113.113,78		1.024.195,75	95
22	26.06.2018	DBU € 4.594,65	DIZV	06/2018		33.903,92		1.058.099,67	14
23	29.06.2018	NACIONALNA ZAKLADA-INSTITUCIONALNA POTPORA	IZV	06/2018		47.355,20		1.105.454,87	104
24	29.06.2018	C & A GREEN PHONE,€ 15.640	DIZV	06/2018		115.360,64		1.220.815,51	15
25	30.06.2018	DBU € 4.594,65	PRRAS	02/2018		33.903,92		1.186.911,59	IV-VI
26	30.06.2018	EVS-Agencija za mobilnost-4S	PRRAS	02/2018		32.222,17		1.154.689,42	IV-VI
27	30.06.2018	ESF-PAZI-Društveno korisno učenje	PRRAS	02/2018		86.250,04		1.068.439,38	IV-VI
28	30.06.2018	Nacionalna zaklada -Institucionalna potpora	PRRAS	02/2018		67.541,70		1.000.897,68	IV-VI
29	30.06.2018	ESF-Volontiraj za prirodu,volontiraj za sebe	PRRAS	02/2018		123.272,47		877.625,21	IV-VI
30	30.06.2018	GRAD DUBROVNIK-Za očuvano podmorje Lokruma	PRRAS	02/2018		1.446,08		876.179,13	IV-VI
31	30.06.2018	WWF Osterreich, € 2.700	PRRAS	02/2018		20.012,40		856.166,73	IV-VI
32	30.06.2018	ČISTOČA-SUDJELUJ U ODRŽIVOM RAZVOJU	PRRAS	02/2018		7.118,58		849.048,15	IV-VI
33	30.06.2018	Ministerio de economia-ConFish Interreg MED	PRRAS	02/2018		70.531,37		778.516,78	IV-VI
34	30.06.2018	SD ŽUPANIJA, ZELENI TELEFON	PRRAS	02/2018		7.000,00		771.516,78	IV-VI

KONTO KARTICA

Konto: 292-21 Odgođeno priznavanje prihoda
Razdoblje: 01.01.2018 - 31.12.2018

292-21
Odgođeno priznavanje prihoda

R.Br.	Datum promjene	Opis knjiženja	Temeljnica		Promet		Saldo		Vezna oznaka
			Vrsta	Broj	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	
35	05.07.2018	MF ARR-IPAI 2012-4M	IZV6	07/2018		143.869,38		915.386,16	10
36	29.08.2018	EVS-Agencija za mobilnost-Total Eco Dalmatia	IZV	08/2018		108.343,87		1.023.730,03	133
37	18.09.2018	WWF ADRIA-SSF	IZV	09/2018		155.975,00		1.179.705,03	145
38	01.10.2018	DRŽ. PR.-ESF-Volont. za pri., volontiraj za sebe	IZV	10/2018		21.982,66		1.201.687,69	153
39	01.10.2018	DRŽ. PR.-ESF-Volont. za pri., volontiraj za sebe	IZV	10/2018		124.568,40		1.326.256,09	153
40	18.10.2018	NACIONALNA ZAKLADA-INSTITUCIONALNA POTPORA	IZV	10/2018		47.355,20		1.373.611,29	164
41	23.10.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-ESF-PAZI-Društveno korisno učenje	IZV	10/2018		9.404,16		1.383.015,45	167
42	23.10.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-ESF-PAZI-Društveno korisno učenje	IZV	10/2018		53.290,27		1.436.305,72	167
43	23.10.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-ML Repair	IZV	10/2018		105.624,56		1.541.930,28	167
44	23.10.2018	DRŽAVNI PRORAČUN-Life ARTINA	IZV	10/2018		138.762,98		1.680.693,26	167
45	27.11.2018	€ 83.480,40 BIOM I RATA LIFE ARTINA	IZV	11/2018		619.984,92		2.300.678,18	190
46	19.12.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU, VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	12/2018		7.236,75		2.307.914,93	11
47	19.12.2018	ESF-VOLONTIRAJ ZA PRIRODU, VOLONTIRAJ ZA SEBE	IZV	12/2018		41.008,28		2.348.923,21	11
48	20.12.2018	MINISTERIO DE ECONOMIA-CONFISH INTERREG.MED	DIZV	11/2018		77.416,27		2.426.339,48	€ 10.425,18
49	31.12.2018	EVS_Agencija za mobilnost - 4S	PRRAS	03/2018		18.108,89		2.408.230,59	VII-XII
50	31.12.2018	ESF-PAZI društveno korisno učenje	PRRAS	03/2018		383.925,49		2.024.305,10	VII-XII
51	31.12.2018	Nacionalna zaklada-Institucionalna potpora	PRRAS	03/2018		101.644,40		1.922.660,70	VII-XII
52	31.12.2018	ESF-Volontiraj za prirodu, volontiraj za sebe	PRRAS	03/2018		207.254,17		1.715.406,53	VII-XII
53	31.12.2018	GRAD DUBROVNIK-Za očuvano podmorje Lokruma	PRRAS	03/2018		26.953,92		1.688.452,61	VII-XII
54	31.12.2018	Čistoća-Sudjeluj u održivom razvoju	PRRAS	03/2018		27.881,42		1.660.571,19	VII-XII
55	31.12.2018	Ministerio de economia-Confish Interreg MED	PRRAS	03/2018		77.416,27		1.583.154,92	VII-XII
56	31.12.2018	C&A	PRRAS	03/2018		75.085,59		1.508.069,33	VII-XII
57	31.12.2018	MF ARR IPAI 2012_4M	PRRAS	03/2018		143.869,38		1.364.199,95	VII-XII
58	31.12.2018	EVS_Agencija za mobilnost-Total Eco Dalmatia	PRRAS	03/2018		20.311,61		1.343.888,34	VII-XII
59	31.12.2018	WW Adria - SSF	PRRAS	03/2018		79.920,48		1.263.967,86	VII-XII
60	31.12.2018	Ured za udruge Vlade RH-ML Repair	PRRAS	03/2018		105.624,56		1.158.343,30	VII-XII
61	31.12.2018	Ured za udruge Vlade RH-Life ARTINA	PRRAS	03/2018		11.019,15		1.147.324,15	VII-XII
62	31.12.2018	Biom-Life ARTINA	PRRAS	03/2018		56.310,78		1.091.013,37	VII-XII
Promet u razdoblju:						2.032.600,28	3.123.613,65	1.091.013,37	
Ukupni promet:						2.032.600,28	3.123.613,65	1.091.013,37	

Slika 2. Konto kartica 292-21 Odgođeno priznavanje prihoda za 2018.godinu

Izvor: preuzeto iz knjigovodstva Udruge ABC

Iz Slike 2. vidljivo je da se na potražnoj strani konta 292-21 odgođeno priznavanje prihoda evidentiraju predujmovi i uplaćena sredstva udruzi, a na dugovnoj strani se evidentira zatvranje konta i prijenos na prihode skupine 35 u iznosima nastalih troškova projekta.

Primjer projekta po kojem je Udruga primila predujam: ESF projekt „PAZI! (Praktično-Aktivno-Zajedno-Interdisciplinarno! Programi društveno-korisnog učenja za okoliš i održivi razvoj“:

Projekt počeo 19.3.2018. i traje do 18.3.2020. Predujam uplaćen – 10.04.2018. u iznosu od 410.180,36 kn i cijeli iznos je knjižen na 292-21. Eksternom knjigovodni do 20.07.2018. te 20.01.2019. dostavljaju iznos sredstava koje bi trebalo s odgođenih prihoda prebaciti u prihode (konto 3) – to se može raditi na redovitijoj bazi, ali ovo je minimum. Voditeljica financija Udruge

ABC koja je zadužena za izvještavanje po projektima i općenito financije u organizaciji, izvlači sve nastale troškove (izravne i neizravne) po tom projektu u razdoblju od početka projekta do 30.06.2019. (vodeći se 1. ZNS-om ali i eventualnim troškovima nastalim u razdoblju koji nije pokriven njime, ali su nastali do 30.6.2018.). Primjer tablice sa prethodno opisanim podacima koja se sastavlja za knjigovođu prikazuje tablica 3.:

Tablica 3. Prikaz svih nastalih troškova projekta po primljenom predujmu

	Donator/naziv projekta	Konto	Valuta	Uplaćeno do 30.6.2018.	Priznato u ph do 31.3.2018	Razlika	Procij.rh za period 4-6.mj. 2018.	Nova razlika	Napomena
EU	ESF projekt_PAZI društveno korisno učenje	3511 - ph od donacija iz državnog proračuna	kn	410.180,36	0	410.180,36	86.250,04	323.930,32	

Izvor: Izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

U tablici 3. prikazan je naziv projekta ESF projekt „PAZI“, prikazan je konto i valuta u kojoj su se prihodi sa skupine 29 odgođenih prihoda knjižili na skupinu 35, odnosno konto 3511 – prihodi od donacija iz državnog proračuna. Vidljiv je iznos predujma od 410.180,36 kn koji je Udruga dobila za projekt te kako u 2018.godini nije bilo priznatih prihoda i da je razlika bila jednaka iznosu predujma. Procijenjeni rashodi u toj istoj godini su iznosili 86.250,04 kn što znači da je nova razlika 323.930,32 kn. U ovoj tablici nema dodatnih napomena.

Isti postupak se radi i na kraju godine i prikazan je u tablici 4.

Tablica 4. Prikaz svih nastalih troškova projekta po primljenom predujmu na kraju godine

	Donator / naziv projekta	Konto	Valuta	Uplaćeno do 31.12.2018	Priznato u prihode do 30.6.2018.	Razlika	Procij.rh za period 7.-12.mj.2018.	Nova razlika	Napomena
EU	ESF projekt_PAZI društveno korisno učenje	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	472.874,79	86.250,04	386.624,75	383.925,49	2.699,26	

Izvor: Izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 4. predstavlja stanje po primljenom predujmu na kraju godine. Ponavlja se kao u prethodnoj tablici, naziv projekta ESF projekt „PAZI“, konto i valuta u kojoj su se prihodi sa

skupine 29 odgođenih prihoda knjižili na skupinu 35, odnosno konto 3513 – prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte. Vidljiv je iznos koji je uplaćen do kraja godine, te iznos koji je priznat u prihode, a koji je bio u prethodnoj tablici procijenjeni rashod. S obzirom da sada postoje priznati prihodi, postoji razlika od 386.624,75 kn. Procijenjeni rashodi za period 7. – 12.mj, 2018.godine su 383.925,49 kn i samim time postoji nova razlika u iznosu od 2.699,26 kn. U ovoj tablici također nema dodatnih napomena.

Ovaj postupak vrijedi za svaki projekt koji se provodi, a za koji su primljena sredstva te se nalaze na skupini 292. U zadnjem stupcu tablice su napomene voditeljice financija Udruge knjigovođa kako bi se olakšalo praćenje projekata i pripadajućih prihoda.

Na prvi navedeni način financiranja se provode projekti iz programa ESF (Europski socijalni fond), LIFE, EVS (European Voluntary Service) – sve EU projekti, također prihodi po projektima od međunarodnih organizacija (DBU, C&A, itd), zatim prihodi od ostalih pravnih osoba (WWF Adria, Čistoća) – svi su prikazani u sljedećim tablicama:

Tablica 5. Odgođeno priznavanje prihoda 1.-3.mj. 2018.godine

Donator / naziv projekta	Konto	Valuta	Uplaćeno do 31.3.2018.	Priznato u prihode do 31.12.2017.	Razlika	Procijenjeni rh za period 1.-3. mj. 2018.	Nova razlika	Napomena
DBU	352 - ph od ino vlada i međunarodnih organizacija	EUR	57.764,63	53.029,41	4.735,22	4.735,22	0,00	u kn po tečaju koji je u 292-2
		kn				35.239,51	0,00	4.735,22 EUR u kn
EU	EVS_Agencija za mobilnost / "4S - Small Steps for Sustainable Society" programe EU ; "	kn	105.482,56	21.639,20	83.843,36	33.512,30	50.331,06	
	Ministarstvo turizma - "Ozelenjivanje turističke ponude Dalmacije (Dalmatia Green)"	kn	150.000,00	129.837,62	20.162,38	15.159,64	5.002,74	vraćanje Ministarstvu nepotrošenih sredstava-iznos
						5.002,74	0,00	povrat po gornjem projektu Dalmatia Green
	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva / Institucionalna potpora	kn	71.032,80	0,00	71.032,80	67.589,90	3.442,90	
EU	ESF projekt_VOLontIraj za prirodu, VOLontIraj za sebe	kn	489.555,10	202.893,92	286.661,18	91.471,35	195.189,83	

Grad Dubrovnik - "Istraži, educiraj, upravljaj – za očuvano podmorje Lokruma"	3512 - ph od donacija od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave	kn	28.400,00	0,00	28.400,00	0,00	28.400,00	još nema troškova po ovom projektu
ukupno:		kn				247.975,44	277.363,79	

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 6. Rekapitulacija priznavanja prihoda 1.-3.mj. 2018.godine

početno stanje	316.918,52
uplaćeno do 31.3.2018.	208.420,71
uplaćeno nakon 31.3.2018.	508.225,56
priznato u ph do 31.3.2018.	242.972,70
povrat DG	5.002,74
trenutno stanje na 292-21	785.589,35

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 5. prikazuje odgođeno priznavanje prihoda Udruge ABC za period 1.–3.mj. 2018. godine i trenutno stanje na kontima 292-21. Sredstva koja Udruga dobije za projekt, ne knjiže se odmah na prihode već na odgođene prihode, skupinu 29, odnosno kao obvezu. Prikazani su podaci kao što su donator ili naziv projekta, konto na kojem se evidentira promjena, valuta, datum uplate sredstava, datum priznavanja u prihode, razlika koja nastaje, procijenjeni rashodi te nova razlika. Na kraju svake tablice, nalazi se poseban stupac u kojem se stavaljaju kratke napomene kako bi se olakšalo knjigovođi Udruge.

Primjer prve stavke u tablici: prikazan je naziv donatora DBU, konto na kojem je provedeno knjiženje je 352 - prihod od ino vlada i međunarodnih organizacija. S obzirom da se radi o njemačkom donatoru, valuta je u EUR, ali knjiženje se radi u kunsnoj protuvrijednosti na dan uplate. Uplaćena sredstva do 31.03.2018.godine iznosila su 57.764,63 kn. Priznato u prihode do kraja 2017.godine je 53.029,41 kn. Nastaje razlika od 4.735,22 kn. Sljedeći red prikazuje iznos od 35.239,51 kn što je iznos iz reda iznad koji je pretvoren iz EUR u HRK, koji na kraju ide u sumu. Iznos u EUR je ostavljen jer Udruga vodi evidenciju u EUR u internim izvještajima kako bi što preciznije mogli pratiti događaje.

Za svaki projekt stoji napomena ukoliko je neka informacija potrebna knjigovođi.

Iz tablice je vidljivo da su do 3.mjeseca, najveća sredstva uplaćena za projekt Europske Unije pod nazivom "ESF projekt_VOLontIraj za prirodu, VOLontIraj za sebe". Taj projekt je imao i najveću razliku između uplaćenih sredstava do 3.mj. 2018.godine i priznatih prihoda 2017.godine. Projekt Ministarstvo turizma - "Ozelenjivanje turističke ponude Dalmacije (Dalmatia Green)" je imao uplaćena sredstva koja nisu sva potrošena i morali su ih vratiti Ministarstvu zbog toga što namjenske donacije imaju točno određeno u koju svrhu će biti upotrijebljena. Riječ je o iznosu od 5.002,74 kn.

Tablica 7. Odgođeno priznavanje prihoda 4.-6.mj. 2018.godine

ODGOĐENO PRIZNAVANJE PH									
Donator / naziv projekta	Konto	Valuta	Uplaćeno do 30.6.2018.	Priznato u prihode do 31.3.2018.	Razlika	Procijenjeni rashod za period 4.-6. mj. 2018.	Nova razlika	Napomena	
DBU	352 - ph od ino vlada i međ.organizacija	EUR	62.359,28	57.764,63	4.594,65	4.594,65	0,00	Tecaj u 29-21	
		kn				33.903,92	0,00	4.594,65 EUR u kn	
EU	EVS_Agencija za mobilnost / "4S - Small Steps for Sustainable Society" programe EU ; "	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	105.482,56	55.151,50	50.331,06	32.222,17	18.108,89	projekt za EVS volontere
EU	ESF projekt_PAZI društveno korisno učenje	3511 - ph od donacija iz državnog proračuna	kn	410.180,36	0,00	410.180,36	86.250,04	323.930,32	
	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva / Institucionalna potpora	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	189.420,80	67.589,90	121.830,90	67.541,70	54.289,20	
EU	ESF projekt_VOLontIraj za prirodu, VOLontIraj za sebe	3511 - ph od donacija iz državnog proračuna	kn	622.630,13	294.365,27	328.264,86	123.272,47	204.992,39	
	Grad Dubrovnik - "Istraži, educiraj, upravljaj – za očuvano podmorje Lokruma"	3512 - ph od donacija od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave	kn	28.400,00	0,00	28.400,00	1.446,08	26.953,92	
	WWF Austrija	352 - ph od ino vlada i međunarodnih organizacija	EUR	4.700,00	2.000,00	2.700,00	2.700,00	0,00	u kn po tečaju u 29-21 je to cijeli iznos od 20.012,40 kn
			kn				20.012,40	0,00	2.700 EUR u kn
	Čistoća	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	35.000,00	0,00	35.000,00	7.118,58	27.881,42	

E U	ConFish	352 - ph od ino vlada i međunarodnih organizacija	EUR	9.548,04	0,00	9.548,04	9.548,04	0,00	u kn po tečaju u 292-21 je to cijeli iznos od 70.531,37 kn, priznaje se cijeli iznos jer je ovo uplata od 1. Progress reporta koji obuhvaća razdoblje od 11/2016 - 6/2017
			kn				70.531,37	0,00	9.548,04 EUR u kn
	SD županija Zeleni telefon	3512 - ph od donacija od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave	kn	7.000,00	0,00	7.000,00	7.000,00	0,00	sve se priznaje
	C&A Green phone	352 - ph od ino vlada i međunarodnih organizacija	EUR	15.640,00	0,00	15.640,00	0,00	15.640,00	još nema troškova po ovom projektu
			kn	115.360,64	0,00	115.360,64	0,00	115.360,64	isti projekt kao previše, samo iznos u kn (nema troškova)
ukupno:			kn				449.298,73	771.516,78	

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 8. Rekapitulacija priznavanja prihoda 4.-6.mj. 2018.godine

uplaćeno do 30.6.2018.	1.151.872,43
priznato u ph do 31.03.2018.	242.972,70
povrat za DG	5.002,74
priznato u ph do 30.6.2018.	449.298,73
trenutno stanje na 292-21	771.516,78

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 7. prikazuje odgođeno priznavanje prihoda Udruge ABC za period 4.–6.mj. 2018. godine. Pravila vezana za sredstva koja Udruga dobije za projekt, a spomenuta su u prethodnoj tablici (tablica 5.) vrijede za sve iduće tablice koje prikazuju odgođeno priznavanje prihoda. Prikazani podaci su također raspoređeni po jednakim kategorijama u svim tablicama. Sve bitne napomene za pojedini projekt napisane su na kraju svakog retka.

Primjer prve stavke u tablici sličan je prikazu iz prethodne. Riječ je o istom njemačkom donatoru, DBU. Konto na kojem je provedeno knjiženje je 352 - prihod od ino vlada i međunarodnih organizacija. Valuta je u EUR. Uplaćena sredstva do 30.06.2018.godine iznosila su 62.359,28 kn. Taj broj je zbroj iznos 57.764,63 kn i 4.594,65 kn odnosno iznos sredstava koji su priznati u prihode do 31.03.2018.godine i razlike.

U kunama po tečaju u skupini 292-21 je to cijeli onaj iznos od 33.903,92 kn , ali Udruga vodi evidenciju u EUR i s njima rade izvještaje pa je prikazano u gornjem stupcu u EUR, a ispod u HRK i taj iznos ide u sumu.

U ovom primjeru uz DBU, još su tri strana donatora: WWF Austrija ,ConFish i C&A Green phone

U tablici je prikazan i projekt SD županije _Zeleni telefon koji se knjižio kao prihod od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave i po tom projektu su svi prihodi priznati. Kao i u prvom tromjesečju, najveća uplaćena sredstva imao je projekt Europske Unije pod nazivom “ESF projekt_VOLontIraj za prirodu, VOLontIraj za sebe”.

Tablica 9. Odgođeno priznavanje prihoda 7.-12.mj. 2018. Godine

ODGOĐENO PRIZNAVANJE PH								
Donator / naziv projekta	Konto	Valuta	Uplaćeno do 31.12.2018.	Priznato u prihode do 30.6.2018.	Razlika	Procijenjeni rashod za period 7.-12. mj. 2018.	Nova razlika	Napomena
EU EVS_Agencija za mobilnost / "4S - Small Steps for Sustainable Society" programe EU"	3532 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba za EU projekte	kn	105.482,56	87.373,67	18.108,89	18.108,89	0,00	projekt za EVS volontere, sve se priznaje
EU ESF projekt_PAZI društveno korisno učenje	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	472.874,79	86.250,04	386.624,75	383.925,49	2.699,26	
Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva / Institucionalna potpora	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	236.776,00	135.131,60	101.644,40	101.644,40	0,00	sve se priznaje
EU ESF projekt_VOLontIraj za prirodu, VOLontIraj za seb	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	817.426,22	417.637,74	399.788,48	207.254,17	192.534,31	

	Grad Dubrovnik - "Istraži, educiraj, upravljaj – za očuvano podmorje Lokruma"	3512 - ph od donacija od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave	kn	28.400,00	1.446,08	26.953,92	26.953,92	0,00	sve se priznaje, projekt proveden u 2018.g.
	Čistoća	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	35.000,00	7.118,58	27.881,42	27.881,42	0,00	sve se priznaje, projekt proveden u 2018.g.
EU	Ministerio de Economia - ConFish (Interreg MED)	3522 - ph od institucija i tijela EU	EUR	19.973,22	9.548,04	10.425,18	10.425,18	0,00	u kn po tečaju u 292-21 je to cijeli iznos od 77.416,27 kn, priznaje se cijeli iznos jer je ovo uplata od 2. Progress report-a koji obuhvaća razdoblje od 7/2017 - 12/2017
			kn				77.416,27	0,00	iznos od 10.425,18 EUR u kn
	C&A Green phone	352 - ph od ino vlada i međunarodnih organizacija	EUR	15.640,00	0,00	15.640,00	10.146,70	5.493,30	cca iznos u EUR-ima, niže točan u HRK
			kn	115.360,64	0,00	115.360,64	75.085,59	40.275,05	isti projekt kao poviše, samo iznos u kn
EU	MF ARR IPAIL 2012_4M	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	1.075.044,35	931.174,97	143.869,38	143.869,38	0,00	sve se priznaje - riječ je o IPA prekograničnom projektu koji je završio još 15.7.2017.
EU	EVS_Agencija za mobilnost / Total Eco Dalmatia	3532 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba za EU projekte	kn	108.343,87	0,00	108.343,87	20.311,61	88.032,26	ovo je novi EVS projekt za volontere
	WWF Adria - projekt SSF	353 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba	kn	155.975,00	0,00	155.975,00	79.920,48	76.054,52	
EU	Ured za udruge Vlade RH _ ML Repair (Interreg Italy Croatia)	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	105.624,56	0,00	105.624,56	105.624,56	0,00	sve se priznaje
EU	Ured za udruge Vlade RH _ Life ARTINA	3513 - ph od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	kn	138.762,98	0,00	138.762,98	11.019,15	127.743,83	
EU	Biom_Life ARTINA	3532 - ph od trg dr i ostalih pravnih osoba za EU projekte	kn	619.984,92	0,00	619.984,92	56.310,78	563.674,14	
	Grad Split - Sinjaj za čisti Split 2018	3512 - ph od donacija od jedinica iz lokalne i područne (regionalne) samouprave	kn	24.000,00	0,00	24.000,00	24.000,00	0,00	uplaćeno 18.01.2019., odnosi se na projekt završen 2018.g., odlukom predsjednice UO prihod se priznaje u financijskim izvještajima 2018.
EU	Universita Venezia Ca Foscar _ ML Repair (Interreg Italy Croatia)	3522 - ph od institucija i tijela EU	EUR	23.961,71	0,00	23.961,71	23.961,71	0,00	uplaćeno 07.02.2019., uplata po 1. Progress report-u koji pokriva razdoblje od 1. - 6/2018., odlukom predsjednice UO prihod se priznaje u financijskim izvještajima 2018.
			kn	177.553,87	0,00	177.553,87	177.553,87	0,00	gornji iznos u kunama
ukupno :			kn				1.536.879,98	1.091.013,37	

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 10: Rekapitulacija priznavanja prihoda 7.-12.mj. 2018.godine

početno stanje	316.918,52
uplaćeno do 10.2.2019.	3.008.249,00
priznato u ph do 31.03.2018.	242.972,70
povrat DG	5.002,74
priznato u ph do 30.6.2018.	449.298,73
priznato u ph do 31.12.2018.	1.536.879,98
trenutno stanje na 292-21	1.091.013,37

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Ova tablica prikazuje razdoblje 7.-12.mj. 2018.godine. Prikazuje najviše projekata, od kojih su čak njih 10 projekti EU. U projektima EVS_Agencija za mobilnost / "4S - Small Steps for Sustainable Society" programe EU", Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva / Institucionalna potpora, Grad Dubrovnik - "Istraži, educiraj, upravljaj – za očuvano podmorje Lokruma", Čistoća, MF ARR IPAI 2012 _ 4M i Ured za udruge Vlade RH _ ML Repair (Interreg Italy Croatia) priznaju se cijeli iznosi prihoda.

Najveća uplaćena i potpuno priznata sredstva bila su za projekt EU, MF ARR IPAI 2012 _ 4M. Knjižio se na konto 3513 - prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte u iznosu od 1.075.044,35 kn. Riječ je o IPA prekograničnom projektu koji je završio još 15.7.2017.godine.

Tablica 11. Zbrojeni prihodi na kontima 351+352+352 za 2018.godinu

351-11	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	15.159,64
31.03.2018.	Ministarstvo turizma - Dalmatia Green	15.159,64
351-21	Prihodi od donacija iz županijskog proračuna	7.000,00
30.06.2018.	SD županija - Zeleni telefon	7.000,00
351-22	Prihodi od donacija iz gradskog proračuna	52.400,00
30.06.2018.	Grad Dubrovnik - Za očuvano podmorje Lokruma	1.446,08
31.12.2018.	Grad Dubrovnik - Za očuvano podmorje Lokruma	26.953,92
	Grad Split - Sinjaj za čisti Split 2018	24.000,00
351-3	Prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte	1.252.147,51

31.03.2018.	ESF - Volontiraj za prirodu, volontiraj za sebe	91.471,35
30.06.2018.	ESF - PAZI društveno korisno učenje	86.250,04
30.06.2018.	ESF - Volontiraj za prirodu, volontiraj za sebe	123.272,47
05.09.2018.	IPA Odgovorno za prirodu, SAFU	99.460,90
31.12.2018.	ESF - PAZI društveno korisno učenje	383.925,49
31.12.2018.	ESF - Volontiraj za prirodu, volontiraj za sebe	207.254,17
31.12.2018.	MF ARR IPAI 2012 _ 4M	143.869,38
31.12.2018.	Ured za udruge Vlade RH - ML Repair	105.624,56
31.12.2018.	Ured za udruge Vlade RH - Life ARTINA	11.019,15
352-1	Prihodi od inozemnih vlada	0,00
352-12	Prihodi od međunarodnih organizacija	164.241,42
31.03.2018.	DBU 4.735,22 EUR	35.239,51
30.06.2018.	DBU 4.594,65 EUR	33.903,92
30.06.2018.	WWF Österreich 2.700 EUR	20.012,40
31.12.2018.	C&A	75.085,59
352-2	Prihodi od institucija i tijela EU	325.501,51
30.06.2018.	Ministerio de economia - ConFish Interreg MED	70.531,37
31.12.2018.	Ministerio de economia - ConFish Interreg MED	77.416,27
	Universita Venezia Ca Foscari - ML Repair	177.553,87
353-11	Prihodi od ostalih pravnih osoba - Nacionalna zaklada	236.776,00
31.03.2018.	Nacionalna zaklada - Institucionalna potpora	67.589,90
30.06.2018.	Nacionalna zaklada - Institucionalna potpora	67.541,70
31.12.2018.	Nacionalna zaklada - Institucionalna potpora	101.644,40
353-12	Prihodi od ostalih pravnih osoba	117.607,48
30.06.2018.	Čistoća - Sudjeluj u održivom razvoju	7.118,58
10.10.2018.	TZ Split, donacija, Biciklijada	2.000,00
11.12.2018.	Eco friend 447, set za uštedu vode 3 kom URA 1-412	687,00
31.12.2018.	Čistoća - Sudjeluj u održivom razvoju	27.881,42
31.12.2018.	WWF Adria - SSF	79.920,48
353-2	Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba za EU projekte	160.465,75
31.03.2018.	EVS_Agencija za mobilnost - 4S	33.512,30
30.06.2018.	EVS_Agencija za mobilnost - 4S	32.222,17
31.12.2018.	EVS_Agencija za mobilnost - 4S	18.108,89
31.12.2018.	EVS_Agencija za mobilnost - Total Eco Dalmatia	20.311,61

31.12.2018.	Biom - Life ARTINA	56.310,78
ABC	ukupno 351 + 352 + 353	2.331.299,31

Izvor: izrada autorice prema knjigovodstvenim podacima Udruge ABC

Tablica 11. prikazuje konta skupine 35 koja se odnosi na prihode od donacija. Prikazuje podatke za prošlu, 2018.godinu. Prikazana su konta skupine 351, 352 i 353 te njihovi zbrojeni iznosi na kraju godine. Iz tablice je vidljivo da su prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte bili najveći i da su iznosili više od milijun kuna. Oni su ujedno i najveća stavka u skupini 351, a slijede ih prihodi od donacija iz gradskog proračuna, državnog i županijskog proračuna. Vidljivi su datumi, naziv projekta i prihod svakog projekta pojedinačno. U skupini 352 nalaze se vodeći prihodi od institucija i tijela EU, prihodi od međunarodnih organizacija. Vidljivo je da Udruga nema prihode od inozemnih vlada. U skupini 353 najveći prihodi su prihodi od ostalih pravnih osoba - Nacionalne zaklade, prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba za EU projekte te prihodi od ostalih pravnih osoba. Ukupan zbroj prihoda od donacija Udruge ABC za 2018.godinu je preko 2 milijuna kuna.

Primjer projekta po kojem sredstva primaju tek po odobrenju izvještaja: Interreg Italy Croatia projekt ML REPAIR (REducing and Preventing, an integrated Approach to Marine Litter Management in the Adriatic Sea):

Ovdje je riječ o prekograničnom projektu čiji je vodeći partner Ca' Foscari Fakultet, Sveučilište u Veneciji. ML REPAIR je započeo 1.1.2018. godine te njegovo financiranje funkcionira na principu primanja sredstava po odrađenim aktivnostima i nastalim troškovima. Izvještavanje po Interreg projektima se odvija na šestomjesečnoj bazi, odnosno do npr 10.7. Udruga izvještava PR (Progress Report) za prethodnih 6 mjeseci. Troškove hrvatskih partnera na projektu je kontrolirao ARR – Agencija za regionalni razvoj (danas MRRFEU - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije), a na cjelokupnoj razini projekta to radi Managing Authority (MA). Interregovi zahtijevaju 15% sufinanciranja što znači da po odobrenom Progress Report-u Udruga dobije 85% prikazanih troškova. Po odobrenju 1. PR-a sredstva su uplaćena tek 7.2.2019. S obzirom da u tom razdoblju nije još zaključena prošlogodišnja financijska godina, a po uputama Hrvatske zajednice računovođa i financijskih djelatnika (HRIF-a), odlukom Izvršne direktorice su te prihode priznali u 2018.g. iako su „naplaćeni“ u 2019.g. (tada su im vidljiva uplaćena sredstva)

jer se odnose na prošlu godinu. Udruga ABC je u rujnu 2019.godine dobila uplatu za ovaj projekt i po drugom PR-u (izvještaj koji obuhvaća razdoblje 7-12/2018) međutim oni će se evidentirati u financijskim izvještajima od 2019. godine.

Slika 3. prikazuje Odluku o priznavanju prihoda.

Split, 21.12.2018.

Na temelju čl. 26. st. 2 Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Nar. Nov., br. 121/2014.) i čl. 19. Statuta neprofitne organizacije, izvršna direktorica neprofitne organizacije dana 21. prosinca 2018. godine donosi

ODLUKU
O PRIZNAVANJU NERECIPROČNIH PRIHODA PO PROJEKTIMA

Nerecipročni prihodi po projektima koji se odnose na 2018. godinu priznaju se u financijskim izvještajima neprofitne organizacije za 2018. godinu ako su naplaćeni najkasnije do 15. veljače 2019. godine.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i primjenjuje se za priznavanje prihoda u financijskim izvještajima za 2018. godinu.

Izvršna direktorica

Dostaviti:

- Knjigovodstvo
- Arhiva

Slika 3. Odluka o priznavanju prihoda 2018.godine

Izvor: Udruga ABC

5.3. Preporuke za bolju evidenciju donacija u neprofitnim institucijama

Unaprjeđenja i poboljšanja koja su se dogodila u računovodstvenom sustavu u Hrvatskoj prvenstveno se odnose na računovodstvenu podršku što kvalitetnijem upravljanju neprofitnih organizacija, ali još uvijek postoje određena ograničenja u njegovoj primjeni i postojanja nesuglasica oko priznavanja pojedinih elemenata financijskih izvještaja.⁸² Upravo takva situacija se javlja kod određenih evidencija kod donacija.

Postoje mišljenja pojedinih revizora da bi se moglo knjižiti određene, još nedospjele, ali realno očekivane prihode, a za koje postoji prilično uvjerenje da će biti naplaćeni. Odnose se na npr. na 2018. godinu, kada su se izvijestili projekti, postoje ugovori kao temelj u kojem su definirani izvještaji i isplate. Kod projekata za koje Udruga primi predujmove ne priznaju sve što je uplaćeno na račun, već sukladno nastalim troškovima po tom projektu (jer kod projekata vrijedi: prihodi = rashodi, ne može se biti u dobiti, dobivaju se sredstva samo na razini povezanih troškova). Međutim, kod projekata kao što su interregovi prikazuju se svi troškovi nastali iz tog projekta, a ne i prihodi, pa gledajući Izvještaj o prihodima i rashodima Udruge dobije se pogrešna slika o stanju financijskog poslovanja. Prihodi se ne priznaju u visini priznatih troškova jer u tom trenutku još uvijek ne postoje. Oni dolaze tek nakon odobravanja izvještaja po tim projektima. Primjer ovakve situacije je prethodno opisan ML Repair. Izgleda kao da troše više od svojih mogućnosti dok su zapravo svi troškovi u skladu s budžetom projekta za koji će primiti sredstva, ali naknadno (pa npr. u sljedećoj godini je prikazana nerealna slika gdje se pojavljuje prihod, jer ukoliko je projekt završio - nemaju više troškova po njemu, samo taj prihod). Prijašnjih godina kod udruga se ovakva situacija nije knjižila preko odgođenih prihoda, već se sve odmah knjižilo u prihode, pa se očekuje da će se i ovo promijeniti kako bi se i ovakve situacije realnije prikazivale.

Preporuka za bolju evidenciju donacija je još da se obavezno knjigovodstveno moraju evidentirati troškovi po projektima/programima kako ne bi dolazilo do višestrukog korištenja jednog troška pri pravdanju troškova donatorima.

⁸²Perica, I. i Ramljak, B. (2016). Računovodstveni sustav u funkciji kvalitetnijeg upravljanja neprofitnim sektorom, Zbornik radova Second international scientific business conference – Limen 2016, Leadership and Management: Integrated Politics of Research and Innovations, Belgrade, str 195.

6. ZAKLJUČAK

Uloga neprofitnih organizacija je izuzetno važna za društvo. Sam pojam neprofitnih organizacija podrazumijeva da su to organizacije koje za glavni cilj nemaju ostvarenje profita, već opće dobro. Svaki čovjek bi trebao imati saznanje da je i on odgovoran za društvo u kojem živimo i da je važna uloga pojedinca u napretku društva i očuvanju svijeta u kojem živimo. Neprofitne organizacije sudjeluju u rješavanju društvenih problema. Upravo zbog želje za pomoći, bez očekivanja novčane naknade, postoje različiti članovi udruga i volonteri neprofitnih organizacija kojima je cilj opća korist društva i zajednice u kojoj živimo.

Pojam donacija označava darovanje koje može biti u novcu ili u obliku stvari, predmeta, imovine ili druge vrijednosti koje se daju bez naknade. Može biti namjenska ako je donator odredio za koju svrhu se sredstva moraju potrošiti ili nenamjenska ukoliko to nije određeno.

U ovom radu analizirano je knjiženje donacija u neprofitnim organizacijama na primjeru Udruge ABC, koja je organizacija za zaštitu prirode i okoliša u Hrvatskoj. Do 2018.godine, Udruga ima 172 provedenih projekata od kojih je preko 100 provedeno u zaštiti prirode i okoliša, a više od pola je financirano iz međunarodnih izvora. U prošloj godini, projekti odnosno namjenske donacije činile su otprilike 90% ukupnih prihoda Sunca.

Projekti se mogu financirati ili po predujmu ili izvještajima. U prošloj, 2018.godini, najveći udio u prihodima od donacija su imali prihodi od donacija iz državnog proračuna za EU projekte koji su iznosili više od milijun kuna. Najveći dio donacija su namjenske donacije za koje je unaprijed određeno u koju svrhu će se potrošiti. Udruga sastavlja izvještaj o potrošnji sredstava koji šalje nadležnim tijelima. Ako nadležna tijela utvrde da su sredstva potrošena nenamjenski ili nepotrošena, tada ih treba vratiti u proračun.

Sredstva koja primi za projekt, Udruga evidentira kao obavezu, a kada nastanu troškovi koji su vezani uz projekt, priznaju se prihodi. Važno je kada se priznaje prihod od donacije, da to bude u visini svih troškova koji su povezani sa projektom.

LITERATURA

1. Bahtijarević-Šiber, F., & Sikavica, P. (2001). *Leksikon menadžmenta*. Masmedia
2. Bakran D. et al. (2016): *Financijsko poslovanje neprofitnih organizacija*, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb
3. Berle, Adolf A. i Gardiner C.Means. (1932): *The Modern Corporation and Private Property*, New York: Commerce Clearing House.
4. Bežovan, G. (1995). Neprofitne organizacije i kombinirani model socijalne politike. *Revija za socijalnu politiku*, 2(3), 195-214.
5. Bežovan, G. (2005). Socijalna politika i neprofitni sektor, u Puljiz, V. et al. *Socijalna politika. Povijest, sustavi, pojmovnik*, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 387-424.
6. Bičanić N., et al. (2017): *Poslovanje neprofitnih organizacija – računovodstvo, izvještavanje, oporezivanje*, TEB – poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb
7. Coetzee, M. (2007). *The characteristics of an effective nonprofit organisation: a critical analysis* (Doctoral dissertation, University of the Western Cape).
8. Marić, I. (2018.): *Menadžment Neprofitnih Organizacija*, Ekonomski fakultet – Zagreb, Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb
9. Načinović, L.: *Prakse doniranja u Hrvatskoj*, Donacije.info, Zagreb
10. Omazić, M. A., et al. (2017): *Menadžment za neprofitne organizacije – temeljna znanja i vještine*, Web2Print
11. Parsons, L. M. (2007). The impact of financial information and voluntary disclosures on contributions to not-for-profit organizations. *Behavioral research in accounting*, 19(1), 179-196.
12. Perica, I. i Ramljak, B. (2016). Računovodstveni sustav u funkciji kvalitetnijeg upravljanja neprofitnim sektorom, Zbornik radova Second international scientific business conference – Limen 2016, Leadership and Management: Integrated Politics of Research and Innovations, Belgrade, str 191-197.
13. Shiller R.J. (2015): *Financije i dobro društvo*, Mate d.o.o., Zagreb
14. Skupina autora (2017): *Računovodstvo neprofitnih organizacija*, RRIF plus d.o.o., Zagreb
15. Stepić D., et al. (2018): *Vodič za dobro upravljanje u javnom i neprofitnom sektoru*, TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje, Zagreb

16. Vašiček V., et al. (2005): Računovodstvo neprofitnih organizacija, Sveučilišna tiskara d.d., Zagreb
17. Y., Brennan, I., Wilkinson, M. (2014). Public trust and performance measurement in charitable organizations. International Journal of Productivity and Performance Management, Vol. 63 (6)
18. Yang, Y., Brennan, I., Wilkinson, M. (2014). Public trust and performance measurement in charitable organizations. International Journal of Productivity and Performance Management, Vol. 63 (6), str.779 – 796.

Zakoni i pravilnici:

1. Narodne novine (1991): Zakon o Hrvatskoj gospodarskoj komori, Narodne novine d.d., Zagreb, br.66.
2. Narodne novine (2001): Zakon o zakladama i fondacijama, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 64
3. Narodne novine (2008): Zakon o ustanovama, Narodne novine d.d., Zagreb, br.35.
4. Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija – Narodne novine d.d., Zagreb, br. 31.
5. Narodne novine (2014): Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija – Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.
6. Narodne novine (2014): Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, Narodne novine d.d., Zagreb, br. 121.
7. Narodne novine (2014): Zakon o udrugama, Narodne novine d.d., Zagreb, br.74.
8. Narodne novine (2019): Zakon o zakladama, Narodne novine d.d., Zagreb, br.106.

Internet izvori:

1. Wikipedia, Donacije, dostupno na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Donacija> [21.08.2019.]
2. Wikipedia, Računovodstvo, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Ra%C4%8Dunovodstvo> [22.08.2019.]
3. Wikipedia, Sindikat, raspoloživo na: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Sindikat> [20.08.2019.]

POPIS SLIKA

Slika 1. Područja koja tvrtke doniraju	25
Slika 2. Konto kartica 292-21 Odgođeno priznavanje prihoda za 2018.godinu	37
Slika 3. Odluka o priznavanju prihoda 2018.godine	49

POPIS TABLICA

Tablica 1. Razlike profitnih i neprofitnih organizacija prema temeljnim dimenzijama.....	10
Tablica 2. Razlike između profitnih i neprofitnih organizacija	11
Tablica 3. Prikaz svih nastalih troškova projekta po primljenom predujmu	38
Tablica 4. Prikaz svih nastalih troškova projekta po primljenom predujmu na kraju godine	38
Tablica 5. Odgođeno priznavanje prihoda 1.-3.mj. 2018.godine.....	39
Tablica 6. Rekapitulacija priznavanja prihoda 1.-3.mj. 2018.godine.....	40
Tablica 7. Odgođeno priznavanje prihoda 4.-6.mj. 2018.godine.....	41
Tablica 8. Rekapitulacija priznavanja prihoda 4.-6.mj. 2018.godine.....	42
Tablica 9. Odgođeno priznavanje prihoda 7.-12.mj. 2018. Godine	43
Tablica 10: Rekapitulacija priznavanja prihoda 7.-12.mj. 2018.godine.....	45
Tablica 11. Zbrojeni prihodi na kontima 351+352+352 za 2018.godinu	45

SAŽETAK

Neprofitne organizacije su tzv. dobrotvorni sektor koji ima viši cilj od samog stvaranja profita. Dije se u različite skupine, s obzirom na koje područje se želi utjecati i koju skupinu razvijati. Jedna od njih su udruge.

Udruge djeluju neovisno i slobodno. Udružuju se građani kako bi osigurali svim ljudima njihova zakonska prava, a sva uvjerenja i ciljevi su u skladu sa zakonom, a bez namjere za profitom ili bilo kakvom koristi koja može biti gospodarski procjenjiva.

Cilj rada je prikazati računovodstvenu evidenciju donacija u neprofitnom sektoru. Konkretni primjer je bila ABC – Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj. Na temelju provedenog istraživanja, može se zaključiti kako se Udruga uglavnom financira iz namjenskih donacija, i kako je računovodstvena evidencija prihoda od donacija specifična u odnosu na knjiženja prihoda kod ostalih organizacija koje nisu neprofitnog karaktera.

Ključne riječi: neprofitne organizacije, računovodstvo, donacije

SUMMARY

Non-profit organizations are so-called the charitable sector, which has a higher goal than just making a profit. They are divided into different groups, depending on which area they want to influence and which group to develop. Associations are one of them.

Associations operate independently and freely. Citizens come together to assure all people their legal rights, and all beliefs and goals are in accordance with the law, with no intention of profit or of any benefit that may be economically assessable.

The aim of this paper is to present the accounting records of donations in the non-profit sector. A concrete example was ABC - the Association for Nature, Environment and Sustainable Development. Based on the conducted research, it can be concluded that the Association is mainly financed from earmarked donations, and that the accounting records of donation revenues are specific with respect to revenue postings with other non-profit organizations.

Keywords: non-profit organizations, accounting, donations